

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS
PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪ-
NŲ ILIUSTRUOTAS
ŽURNALAS

1935 (IV) M.

Kovas-Balandis

16 Nr.

Ltn. Valiulis

Išsiskirstant

Pradedant mokslą generalinio štabo karininkų kursuose, šių metų kovo 1 d. Tautos Vadas, primindamas tų kursų klausytojams apie tai, jog ne kartą yra tekę Lietuvai pergyventi mažų ir didesnių nuodingo oro virpėjimų, ir džiaugdamosis mūsų tautos drausmingumu, susiklausymu, drąsumu ir pasiryžimu rimtoje nepriklausomybės atgavimo ir jos apsaugojimo valandoje, pasakė: „Laimė, kad mūsų jaunimo prieauglys, stojąs kariuomenės eilėsin, turi nepaprastai gerų savybių: sunkią mūsų šaliai valandą pasireiškia visu savo būdo rimtumu, niekur ir niekam nepasiduoda klaidinamas. Tai tikra mūsų tautos viltis!“ Tai reikšmingi ir ypač šiuo metu mums kariams įsidėmėtini žodžiai, kuriais ne tik mes griežčiausiai turime vadovautis, bet ir kiekviena proga priminti juos kitiems visuomenės nariams, su kuriais atspėjamu nuo tarnybos laiku bendraujame.

Pasiryžę patarnauti tėvynei savo įsigytu mokslu, visomis proinėmis ir fizinėmis pajėgomis, nieko neverčiami atėjome mokyklon pasisemti kariško mokslo, susipažinti su priešų vartojamais ginklais ir gerai išmokti vartoti savąjį, kad reikalui atsitikus padėtume ant tėvynės aukuro brangiausią savo turtą — gyvybę, atiduotumėm ją tik už brangiausią kainą. Maža to, savo Almae

Matris sienose mes rengiamės toms atsakingoms ne tik kovotojo, bet ir vado, pareigoms. Pareigoms, kurias tėvynė mums uždeda, atiduodama į mūsų rankas rinktinis jaunimo prieauglio vyrus, taikos metu auklėti ir rengti tėvynės pavojaus valandai, o karo metu — vesti juos į žūtibūtinės grumtynes prieš mūsų nepriklausomybės priešus, ginti savo kraštą, savo teises ir visa tai, kas mums yra švenčiausia. Tačiau dar ne viskas. Besirengdami tik ką paminėtoms pareigoms, mes negalime pasilikti abejingi tai žalingai sėklai ir įvairioms paskaloms, kurias piktas priešas, žalčio gudrumu įsiskverbdamas, stengiasi pasėti mūsų, karių, ir visumenės tarpe.

Kiekvienas priešas pavojingas kitai, mažesnei ar mažiau ginkluotai, tautai, bet dar pavojingesnis tai tautai, kurios viešingumą, susiklausymą ir drausmę priešui pavyksta suardyti iš anksto. Ir suprantama: jei nori nugalėti galingą savo oponentą — pirmiau apkrėsk jo plaučius džiovos bacilomis, įvaryk jam mirties baimę, arba kitokiais būdais suardyk jo organizmo harmoningą funkcionavimą. Valstybė yra kaip tik toks didžiulis organizmas, kurio atskirus organus gudrus priešas visomis priemonėmis, kartais, kaip mums atrodo, visai nekaltomis, nepastebimomis, stengiasi sužaloti ir tuo pačiu suardyti viso organizmo harmoniją. Kad taip iš tikrųjų yra — rodo mums istorija, didžiųjų praeities įvykių studija. Juk 1917 metų revoliucijos Rusijoje ir 1918 m. Vokietijoje, kurios nulėmė tų dviejų didžiulių imperijų likimą, buvo ne kas kita, kaip jų priešų pastangų, su naikinti valstybių atsparumą iš vidaus, išdava.

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas, kaip mums šiandien jau visiškai aišku, buvo ir tebėra nepageidaujamas kai kurioms mūsų kaimyninėms valstybėms. Mūsų nepriklausomo gyvenimo eigoje eilė skaudžių mūsų kraštui įvykių, kurių paskutinis — Klaipėdos krašte rengtas ginkluotas sukilimas, rodo, kad mūsų priešai nesnaudžia. Ant didžiojo karo paliktų griuvėsių atsistačiusi, Lietuva kultūros lygiu neatsilieka nuo savo kaimynų, todėl beliko jiems griebtis teroro. Kaip bejmanydami iškraipydami istorinius faktus, šmeiždami mus pasaulio akyse ir kiršindami mažiau susipratusius lietuvius vienus prieš kitus krašto viduje, jie stengiasi sugriauti mūsų atsparumą ir per mūsų tautos lavoną plėstis į išsvajotas rytų erdves. Šnipinėdami ir skleisdami kraštan visokius gandus, baugina visuomenę karo šmėkla, o jų ir mūsų turimų jėgų ir išteklių perdėtu palyginimu stengiasi pa-

laužti lietuvių visuomenės pasitikėjimą savomis jėgomis. Būdami taikos siekiančių valstybių supančioti ir savo grobuoniškų norų negalėdami įgyvendinti ginklu, jie daro visą, kad mes pasiduotumėm jų įtakai ir, žinoma, pasitarnautumėm jiems kaip trąša. Įvairiais politiškais manievrtais stengdamiesi išlošti laiką, jie tikisi, kad Pabaltės valstybės, suprantama ir Lietuva, jei ne šiandien, tai rytoj, sutrupės ir nusilenks jų valiai; juk tai aišku iš agresingųjų mūsų kaimynų užimtos pozicijos Rytų pakto atžvilgiu.

Ką gi mes galėtumėm j tai atsakyti? O gi, ar jų svajonės įvyks — teparodys ateitis; plėšrūs vilkai apie tvarte esančias avelas taip pat savaip galvoja. Šiandieną mums aišku, kad Lietuva yra susitvarkiusi ir, dėka tautinės vyriausybės sveikos politinės orientacijos, turi daugiau draugų, negu betkada ir dėl to stovi ant tvirto pamato. Kryžiaus kelius išgyvenusi per 17 savo nepriklausomo gyvenimo metų, Lietuva išmoko atskirti kas jai draugas, kas priešas, o tai žinodama jį visuomet pasirengusi visokiems netikėtumams. Mums gi, kariams, stovintiems nepriklausomybės sargyboje, tenka tik labiau suglausti savo eiles, sukaupti daugiau energijos darbui ir būti apdairesniems ir atsargesniems nuo tų receptų, kuriuos priešas, stengdamasis užnuodyti sveiką mūsų organizmą, perša. Sulaužydami priesaiką nusikalstumėm valstybei ir įstatymams, jei girdėdami mus kiršinančias priešų redaguotas paskalas numodami ranka abejingai praleistumėm j tai nereagavę ir nepranešę apie tai tiesioginiams savo viršininkams arba valstybės saugumo organams; dar blogiau, jeigu dėl apsilėidimo ar orientacijos stokos visa tai priimtume už tiesą ir tam patikėtume.

Blogiau šiuo atžvilgiu su mažiau išlavėjusia mūsų visuomenės dalimi, toliau nuo kultūros centrų gyvenančiais sodiečiais, kurie dar neatsipeikėję nuo didžiojo karo sukrėtimų ir nūn, sunkios ekonomiškos būklės varginami, nuolat būkštauja, erzinasi ir kiekvieną nugirstą žodį apie tariamąjį mūsų agresingųjų kaimynų ginkluotą veržimąsi į Lietuvos teritoriją, kitaip sakant, apie ryt poryt galintį įvykti karą, priima kaip tikrą, o kartais savo fantazijos dėka nugirstą gandą papildę paleidžia jį toliau. Tiesa, šiandien mūsų tautiečių tarpe labai mažas nuošimtis beliko tokių, kurie dar neskaito laikraščių ir nežinodami, kas vyksta pasaulyje, tokiais niekuo nepagrįstomis paskalomis tikėtų, bet vis dėlto tokių dar yra ir tie bereikalingai jaudinasi. Atostogų metu kartais dar tenka sutikti senukų, kurie kalbėdami tarp kita

ko pareiškia, esą prie caro buvę geriau, nes jis, būdamas galingas, sugebėjęs pažaboti „germanus ir kitokius neprietelius“, ne taip, kaip dabartinė Lietuvos valdžia. Kitas vėl pasakoja, kad jo kaimynas, visame kaime gerbiamas „mokyta“ žmogus kokiuose tai atlaiduose girdėjęs iš vieno „Kauno pono“, jog mūsų valdžia gaudamus iš užsienio pinigus už sviestą ir bekonus susikišanti sau į kišenes, o ūkininkams tik pusę jų teišmokanti. Dar gražiau, kada vienas gerbiamas klebonas prisikišęs prie ausies pašnabždomis, kad niekas negirdėtų, klausia: „ar tiesa, kad ten pas jus Kaune vieno aukšto valdininko žmona palaidai gyvena“ ir pan. Vadinasi, visuomenėje kiršinančių paskalų, šmeižtų ir kitokių piktos sėklos išdavų esama. Nesunku suprasti, kad tų paskalų fabrikuotojai yra priešų agentai ir tie blogos valios savanaudžiai, visokio plauko „pacifistai“, kurių, anot Krylovo, tėvynė tenai, kur geriausias penas. Šie ir visi kiti, kurie iš to tikisi tik sau asmenišką naudą — ir yra tie parazitai sveikame organizme, ligos bacilų platintojai, kuriuos pažinti turime mokyti mokyklos suole, o įgavę kariško subrendimo Almae Matris sienose ir įsiliedami į visuomenę, arba atostogų metu, mokyti ją, kaip tuos kenkėjus pažinti ir juos iš visuomenės tarpo pašalinti.

Paviršutiniškai žiūrint gal būtų netikėtina, kad tokie plepalai, kaip valdžios pinigų pasisavinimas, nedoras valdininkų arba jų žmonių gyvenimas ir kt. turėtų ką bendro su priešų agentų važromu darbu, bet į tai įsigilinus nesunku suprasti, kad visa tai sąmoningai daroma valdžios autoritetą pažeminti, nepasitikėti vadovybe, nes priešas žino, kad valdžia, neturinti visuomenės pasitikėjimo, yra silpna ir jai nesunku bet ką padiktuoti. Ar be reikia geresnio pavyzdžio, kapi 1917 m. revoliucija Rusijoje?

O didelė, iš tikrųjų, laimė, kaip kad mūsų Šefas išsireiškė, apie mūsų jaunimo prieauglį, jo būdo rimtumą ir nepasidavimą klaidinimams! Laiminga Lietuva, sugebėjusi per 17-ka savo nepriklausomo gyvenimo metų apšviesti ir valstybiškai ir tautiškai nuteikti jaunąją savo kartą, kuri jau ne kartą parodė ir dar parodys, ko verti lietuviai. Neabejotinai brangi lietuviško būdo ypatybė yra ta, kad ir senieji, vergijos priespaudas ir tamsybės išgyvenę žmonės, kuriuose daugiau negu bet kur sklinda panašūs pikti gandai, randa reikalo atsitikus progai pasiklausti ir persitikrinti tų gandų teisingumu. Štai čia, bendraujant su visuomene, trečioji mūsų pareiga išaiškinti jiems ir įtikinti tų gandų žalingumą mūsų kraštui, nurodyti jiems tos piktos sėklos augalo

šaknis ir pamokyti, kaip jas išrauti. Lietuviai: vyrai ir moterys, jauni ir seni turi vienaip galvoti, viens kitu pasitikėti, o klystant viens kitą įspėti. Mūsų pareiga įtikinti juos, kad klysta tie, kurie mano, kad mes, 2¹/₂ milijonų tauta, neatsilaikysime kaimynų spaudžiami. Ne kiekybė, o kokybė šiandien nulemia. Jeigu tie, kurie išdrįso pakelti ginklą dėl Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo, būtų taip galvoję, mes ir šiandien tebebūtumėm vos kiečių arba lenkų vergais, o juk tų drąsuolių tik saujelė tebuvo. Nedidelė mūsų valstybė, nedaug krašto gyventojų, bet ir valstybės sienos nedidelės. Jei mums pasaulis kartą pripažino nepriklausomybę, tai reiškia mes turime teisę ir pareigą gyventi ir tvarkytis taip, kaip mums patinka.

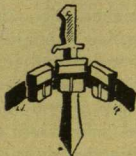
Plėšikai, kurie grasindami ir šmeiždami mus kitų akyse kesinasi į mūsų turtą, yra baudžiami teismo. Valstybės gi, kurios grobuoniškais savo tikslais kesinasi mus paglemžti, baudžiamos taikos siekiančių valstybių, nes karo Lietuvoje pradžia būtų naujo ir daug baisesnio pasaulinio karo pradžia, o Lietuvos pradžūtis būtų ir daugelio kitų valstybių pražūtis. Kad mūsų neramūs, hegemonijos Europoje siekią kaimynai mums graso tai tiesa, bet kad mes ginsimės ir kol gyvi neužleisime nė vienos savo žemės pėdos, tai taip pat tiesa. Todėl, turėdami visa tai prieš akis, mes turime sukaupti visą savo energiją, padvigubinti jėgas visose darbo srityse ir dirbti, dirbti, dirbti.

Karo Mokyklos auklėtiniai, turėdami įsigiję aukštojo ir aukštesniojo mokslo žinių ir susirinkę savo Almae Matris sienose kariškai subręsti ir pasirengti vadovauti militarizuotai Lietuvos jaunuomenei, turime progos pažinti esamą padėtį geriau, negu kitų mokyklų auklėtiniai. Išsiskirstę Velykų atostogų po visus Lietuvos kampelius, susitiksime su savaisiais ir kaimynais, kurių gal ne vienas pasiįdomaus dėl tariamo būsimojo karo galimumo, pasiskųs gyvenimo sunkumais, o gal pasiteiraus ir dėl vienos kitos girdėtos paskalos. Prieš atsakydami į tokius klausimus pirmiausia mes turime atsiminti, jog esame kariai, o ne politikai, todėl ir pranašais būti negalime. Jeigu toks paklausėjas laikraščių neskaitė ir nežino, kas darosi pasaulyje, galima objektyviai nušviesti padėtį ir patarti išsirašyti bent vieną laikraštį. Dėl gyvenimo sunkumų, tai juk žinome, kad valstybė deda visas pastangas ūkininkų būklei palengvinti; gi į šmeižtus ir visokias paskalas tenka reaguoti įtikinimu jų žalingumu mūsų kraštui ir, jeigu galima, sužinoti jų šaltinius ir grįžus apie tai pranešti savo

tiesioginiams viršininkams. Visur, visiems ir visuomet atsitikus progai pabrėžkime, kad lietuviai, neturėdami agresingų norų ką nors užgrobti, o gindami tik tą, kas savo visuomet laimės, jei remsis teisingumu, bus vieningi, susiklausę ir nepasiduos blogos valios žmonių skleidžiamiems gandams.

Kaimiečiai žmonės gerbia karius ir visuomet su jais nuoširdžiai savo žiniomis ir sumanymais pasidalina. Viena jų silpnybė — tai klausinėti to, ko drausmingas karys, išlaikydamas karišką paslaptį, atsakinėti negali. Užduodami jie kad ir tokius, pavyzdžiui, klausimus: „ar jūsų ten daug“, „ar daug turit tokių ir tokių ginklų“, „ar jūsų karininkai pataiko iš šautuvo į penkias kapeikas“ ir kitokius rimtus ir juokingus klausimus, jie nieko blogo nemažo, tačiau karys turi žinoti, kad ne į kiekvieną klausimą galima atsakyti. Tokiam smalsiam piliečiui karys turi paaiškinti kariškos paslapties išlaikymo reikalingumą ir pratinti susivaldyti kam nors kalbėti tai, ko tas neturėtų žinoti. Kaip karo, taip ir taikos metu protingesnis pasiliks tas, kuris daugiau klausys, mažiau kalbės. Ši taisyklė ypač mums kariams įsidėmėtina. Pasitaiko kartais, kad ir sienos turi ausis; tuo norėjau pasakyti, kad nesame tikri, jog mūsų negirdi mūsų priešas. Ypač turime vengti kalbėti kariškais klausimais (organizacijos, ginklavimo, aprūpinimo ir kt.) kelionėje (traukiniais, autobusais, garlaiviais), kompanijoje, kurioje yra daug nepažįstamų žmonių, miestuose ir kt.

Taigi, apsišarvavę kariškos paslapties išlaikymu, kad ir trumpam laikui aplankykite savo mylimuosius namelius, tėvus, brolius ir artimuosius su ta gerąja sėkla, naikinančia piktžoles; o pailsėję ir įgavę daugiau energijos grįžkime vėl į darbą su obalsiu: *juo labiau priešai mus spaus ir niekins, tuo daugiau mes dirbsime ir grūdinsimės juos atremti. Lietuvis kito turtų nenori, savo neatiduos; lietuvis daugiau nevergaus!*

Pastabos stažo belaukiant

Baigiasi šių metų teoretinis kursas. Po mėnesio kito prasidės teoretinių žinių pritaikymo laikotarpis — stažas kariuomenės dalyse. Kiekvienam kariūnui, prisiminus stažą, kažkokia neramybės kibirkštėlė blyksteri į širdį. Kiekvienas jaučia, kad tai bus naujas, dar neišgyventas kariškojo pasirengimo periodas. Taip. Stažas dalyse bus pirmas kariūno mėginimas būti viršininku. Tuo pačiu, pirmas konkretus žingsnis į užsibrėžtą tikslą.

Tame laikotarpyje kariūnas pirmą sykį stos priekyje kareivių kaip jų viršininkas ir mokytojas. Kareivis gi — gyvas, galvojęs, jaučiąs, turįs valią, gerus ir blogus palinkimus, individas. Jį valdyti, juo vadovauti ir sėkmingai auklėti ar mokyti — reikia jį gerai pažinti, suprasti jo galvojimo būdus, mokėti taip jausti, kaip jis jaučia. Nežinąs kareivio psichikos viršininkas niekuomet nebus autoritetingas ir geras auklėtojas. Visi jo pamokymai eis ne į kareivio širdį, bet pro šalį, o norint įskiepyti kareiviui tam tikras pareigas ir taisykles, kurios gyvenime realizuojasi tik vidaus balso dėka, reikia veikti į kareivio vidų, įžiebtį jo širdyje liepsną, kuri būtų šaltinis visų jo, kaip kario ir piliečio, dorybių. Viršininkas, kuris nuolat rūpinasi tobulinti savyje viršininko ir auklėtojo sugebėjimus, pagrindan turi dėti valdinių pažinimą.

Štai pirmas kariūno, kaip viršininko-debiutanto, uždavinys: pažinti kareivį, jo dvasinę būklę, protavimo ir jutimo procesą. Reikia pažinti kareivio ydas, kurios mažina jo, kaip kovotojo ir piliečio, vertę, kad paskui sėkmingai jas naikintų.

Stažo metu kariūnai gyvena greta kareivių. Suprantama, kad tai geriausia proga juos pažinti. Kariūnui nekliudys tie išoriniai skirtumai, kurie kliudo arčiau prieiti prie kareivio kariūninkui: tai laipsnis, uniforma ir gyvenimo būdas. Kariūnas bus prie kareivio ne tik užsiėmimuose, bet ir laisvu laiku, bus prie jo, kada šis pavargęs ir pasilsėjęs, nubaustas ir pagirtas, nuliūdęs ir besilinksminąs, nuskriaustas ir patenkintas. Prieš kariūną atsiskleis kareivio vidaus pergyvenimų knyga, kurioje jis ras tai, ko niekas klasėje jam nekalbėjo, nes pažinti kito vidurinį gyvenimą — reikia jį pačiam pajusti.

Stažo metu, tarnyboj ir netarnyboj, kariūnui teks susidurti su liktiniais puskarininkiais. Praktikoje pastebėta, kad puskarininkiai noriai draugauja su kariūnais. Vedę puskarininkiai kviečia kariūnus net į šeimas. Kariūnas neturėtų šia draugyste kratytis, tik visada turi atminti, kad į jį čia žiūrima, kaip į būsimą karininką. Todėl draugystė neturi virsti intymia kompanija ar panašiai. Savo kultūringumu ir išauklėjimu kariūnas turi iššaukti pagarbą ir pasigėrėjimą, tuo parodydamas, kad jis vertas ir subrendęs nešioti būsimo karininko vardą.

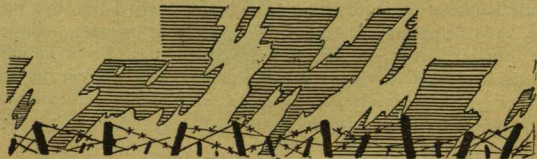
Kultūringa draugystė su puskarininkiais būsimesiems karininkams duos neabejotinos naudos, įgalindama arčiau pažinti artimiausius karininko padėjėjus ir bendradarbius kareivių auklėjimo ir mokymo darbe.

Santykiai su puskarininkiais tarnybos metu turi būti pagrįsti Vidaus Tarnybos Statuto nuostatais, kaip jaunesniųjų su vyresniaisiais. Kariūnas neturi pamiršti, kad puskarininkis yra aukštesnis laipsniu ir todėl jam pridera pagarba ir klusnumas. Reikia atminti, kad tik tas mokės įsakyti, kuris moka klausyti.

Nuvykus kariūnams į dalis, į juos bus nukreiptos ir viršininkų ir kareivių akys. Į kariūną žiūrima, kaip į kario idealą tarnyboj ir pavyzdį netarnyboj. Visiems žinomas priežodis, kur sakoma, kad geri pavyzdžiai patraukia. Bet nereikia pamiršti, kad blogi pavyzdžiai dar daugiau patraukia. Jie maro greitumu plinta masėje, ją užkrečia ir naikina ištisu metų planingo auklėjimo vaisius. Būtų didelė gėda, jei tektų išgirsti, kad kariūnas neparodo reikiamo pavyzdingumo.

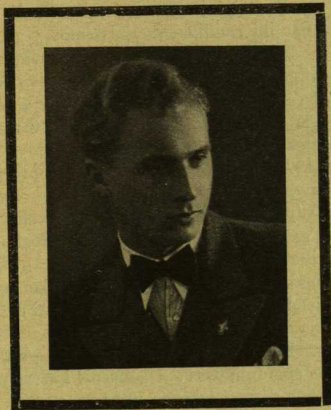
Čia išskelti nurodymai toli gražu neatsako į visus klausimus, kurie kils kariūnui, žengus pirmuosius žingsnius priekyje jiems pavestų valdinių. Juos turės išrišti patys kariūnai savo teoretiniu pasirėngimu, kariškojo gyvenimo pilnu supratimu ir pasiryžimu tapti teisingu, valdinių mylimu ir gerbiamu viršininku.

Taigi iš anksto apie tai pagalvokime, rūpinkimės, renkimės ir pasiryžkime.

A. a. kariūnas
GEDAITIS ADOMAS
(stojant Karo Mokyklon)

Kar. Šidlauskas Balys

Pačiame gyvenimo pavasaryje palūžo

Saulė pačiam dangaus mėlynės viduryje. Linksmi gieda vyturiai ir švilpauja varnėnai. Sniego dėmelės vos kur-ne-kur baltuoja ant juodų dirvų, ir atrodo lyg naujai pražydusios vandens lelijos. Toli, kažin kur, girdėti parskrendančių gervių balsai. Monotoniškas jų gargsėjimas pavasario džiaugsmu pripildo širdį.

Kuopa ilsisi aukšto skardžiaus atšlaitėje. Po karšto puolimo, Visų veidai įkaitę ir kaktos prakaituotos. Ryžtingai skamba vyresniojo karininko balsas. Aiškinama puolimo klaidos ir netikslumai.

Pakalnėje miestas. Su raudonais mūrais, juodais kaminais. Ir dangaus mėlynės siekiančiais bažnyčios bokštais. Baltais. Kaip nuotakas nuometas. Iš vieno tokio bokšto plaukia varpo garsas. Skambaus vario kalba toli girdėti. Nežinia ką jis skelbia: ar prisiartinantį pavasarį, ar gyvenimo saulės paskutinio spindulio mirktelėjimą.

Pasilsėjo jaunos krūtinės. Saulė prakaitą nubučiaavo. Pratinimas iki smulkmenų išaiškintas.

Kuopa žvaliai išsirikiuoja. Kelionei į namus. Kuopos vadas žvilgteri į tvirtas lyg mūras eiles ir nenoromis pradeda:

— Kariūnai, gal jums dar ne visiems žinoma, kad šiandien rytą mirė jūsų kolega, Adomas Gedaitis, artilerijos būrio kariūnas...

Mirė Adomas... Pačioje jaunystėje ir pačiame gyvenimo pavasaryje palūžo. 1934 m. baigęs Vytauto Didžiojo gimnaziją Klaipėdoje, atvyksta į Karo Mokyklą. Sveikas. Kupinas jėgų ir pasiryžimo. Mokykloje be tiesioginių pareigų Adomas randa laiko futbolui, muzikai. Ir, rodosi, niekas negali pakreipti gyvenimo blogojon pusėn. Bet štai, plaučių uždegimas. Kelios ligos dienos, ir Adomas apleidžia mus. Tik 21 pavasarį mačiusią krūtinę atšaldo žiaurioji mirtis.

Kovo mėn. 15 d. senoviškai juokiasi saulė. Viskas skendėja jos spinduliuose... Jaunesnis kursas pina vainiką. Žalios eglės šakos dėstosi į gražią pynę...

Vakare Adomas išvažiuoja į tėviškę. Paskutinį kartą. Jam šakų ir plieno vainikai.

Nusileido saulė. Gatvėse vakaro sutemos. Dunda ir linksta grindinys po šimtais kojų. Visa mokykla lydi Adomą stotin.—

Lengvai supasi karstas, keliamas į vainikuose paskendusį vagoną. Garbės būrys gerbia ginklu. Šaltų durtuvų plienų žaidžia elektros šviesa. Taip žiauriai. Kaip mirtis.

23,35 val. pasijudina Adomas paskutinei žemės kelionei. Su meile ir pagarba išlydėtas į tėviškės žemę amžinam poilsiui.

— — — — —

Pavasaris eina. Saulė diena iš dienos šilčiau juokiasi.

Pakalnėje miestas. — —

Iš vieno tokio bokšto plaukia varpo garsas. Nežinia ką jis skelbia: ar prisiartintį pavasarį, ar gyvenimo saulės paskutinio spindulio mirktelėjimą.

Kuopa ilsisi. Po lauko pratimo.

Sudie, lėktuve — sveika, žeme!

— Šiandien, kadangi geras oras, kiekvienas turėsite pasi-
mokyti išsokti iš lėktuvo su parašiotu. Todėl pakilsit iki 1000
metrų ir, lėktuvui skrendant sumažintu greičiu, 9—10 (90—100
klm. į valandą), iššoksit. Šokdami iš lėktuvo kartu patrauksit
ir atsarginę rankeną, tuomet būsit užtikrinti, kad parašiotas išsi-
skleis. Atsispyrimą padarykit nuo lėktuvo kabinos borto ir
šokit 45° kampu į užpakalį ir šoną nuo lėktuvo, tuomet bus ma-
žiausia galimybės pakliūti po lėktuvo vairais, o pakliūti po vai-
rais — žinot ką reiškia... Iššokit lygiai iš 1000 metrų aukštų
mos, būdami virš ano raudono 2 aukštų namo, tuomet bus di-
džiausia galimybė nusileisti aerodrome. Šokit nedelsdami, nes
šiandien turi visi tą pratimą atlikti, kadangi mums liko mažai
laiko iki baigimo kursų, o reikia išsokti 3 kartus su parašiotu iš
įvairių aukščių ir įvairių lėktuvo padėčių. Šis bus pirmasis pra-
timas. Po šio reikės išsokti iš 2000 metrų aukščio, lėktuvui
pikiruojant, o paskui reikės išsokti iš lėktuvo, įėjusio į suktuką
(štoporą) irgi iš 2000 metrų. Dabar šoksit iš šių lėktuvių: ltn.
Vidutis — iš Anbo III 42 nr. ir ltn. Žiaurys — iš Anbo III
48 nr., toliau visi iš eilės, kaip einat sąrašė. Pirmasis šoks ltn.
Žiaurys.

— Baigta, — pamanė atsidusęs leit. Žiaurys: — mano va-
landos suskaitytos, — šnibzdėjo jis visas išprakaitavęs. — Vel-
nias čia mane nešė į tą aviaciją! Be jokios avarijos, be katastrofos,
jokio nėra pavojaus ir šok iš sveiko lėktuvo, rizikuok gyvybe.
Visiškai galimas daiktas, kad gali išsokti, bet taip, kad daugiau
neatsikelsi...

Apsidairė Jonas Žiaurys aplinkui, permetė akim savo likimo
kolegas, — norėjo išskaityti iš jų veidų mintis ir pergyvenimus,
prieš šį didelį rizikavimą savo gyvybe, bet tie jauni veidai
nieko jam gero nebylojo: visi atrodo linksmi, juokauja, lyg
niekur nieko. Susigėdo vargšas!

— Ech, ir vyras iš manęs! Argi jie drąsesni už mane, argi
jie nebijo mirti?! — Susigėdęs pats savęs išdidus leitenantas
Žiaurys nuėjo prie savo spintos ir išsitraukė kombinezoną su vi-
sais lakūniškais priedais, vikriai apsirengė, o paskui pasiėmė
savo parašiotą ir išviršiniai patikrino visus diržus ir sagutes.

— Puiku, viskas tvarkoj. Garbė arba mirtis!.. — Jonas jau pralinks mėjęs lipa į lėktuvą — Anbo III 48 Nr. Jo kolega sėdi jau kelios minutės lėktuve ir bando, tikrina motorą. Dedasi Jonas ant savo pečių diržus, kabina parašiuoto virvelę prie lėktuvo ir galvoja. Tyliai skrenda jo mintys pas gražiąją Snieguolę. Jam rodosi, kad jis su ja kalba, glamonėja jos aksomo liemenėlių, išbalusių veidelį. Jis mato jos mažytes liūdnas akutes. Mato ją maldaujančią. Jam atrodo, kad ji šnabžda tyliai, tyliai į ausį:

— Jonuk, būk atsargus, suvaldyk savo karštą širdžiukę...

Linguoja Jonas galva, lyg jai ir pritardamas, o jo lūpos šnabžda:

— Snieguti, aš būsiu atsargus, ir vėl mes būsim laimingi...

Gražiai šnerėdamas tyliai neria išskėtęs sparnus Anbo 48 nr. Jonas pasilenkęs žiūri į Anbuko ratą, juodą ratą, kuris vis dar sukasi. Susimąstęs Jonas žiūri pro lakūniškus akinius į tą juodą ratą, bet jis jo nemato, jam atrodo, kad kalbasi su Snieguole. Pakeistais vairois staigus posukis išbudino jį iš kūno stagnacijos. Žvalgosi jis linksmas aplink. Jau Jonas nebe tas: ore jis drąsus ir linksmas. Žiūri, tikrina jis visas rodykles, seka jis altimetro rodyklę, o ši pamažu slenka prie skaitlinės „1“, tai bus 1000 metrų. Traukia jis diržų kaištelį, spiruoklė numeta diržus nuo iškyšulio, ir Jonas vikriai pakyla nuo sėdynės — žvalgosi aplink. Rodyklė jau visiškai arti „1“. Rodo jis ranka pilotui; šis gi pamažu daro posukį. Sukasi žemė aplink lėktuvą, su savo nameliais — degtukų dėžutėmis, ir keliais — gyvatėmis rangytais. Jonas moja ranka pirmyn, tai ženklas skristi tiesiai. Švelniai plaukia lėktuvas dangaus mėlyne. O žemė bėga ir bėga nuo lėktuvo. Žiaurys ištiesia ranka ir taip ją laiko, pilotas mažina lėktuvo greitį. Greitai anemometro rodyklė sustoja ties 9. Lėktuvas, kaip pavargus muselė, vos laikosi ore. Leitenantas pažiūri žemyn, mato — visiškai netoli raudonas 2 aukštų namelis. Jis aplink nieko nemato, tik tą namą ir savo lėktuvą. Visas jėgas sukaukęs, plakančia širdim lipa ant sėdynės ir dar kartą patikrina visus parašiuoto diržus, neramiai žiūri įbedęs akis į raudoną namą. Namas jau veik po pačiu lėktuvu... Žiaurys užsi-merkia ir mintim atsisveikina „visa“, kas širdžiai brangu. Dar kartą meta žvilgsnį į altimetro rodyklę, o ši lygiai ant „1“. Staigiai jis lipa ant lėktuvo borto ir pasisukęs į lėktuvo uodegą šoka į didelę 1000 metrų gylio oro masę, tuo pat metu traukdamas ir atsarginę rankeną. Smarki srovė jį bloškia nuo lėk-

Plieninis sakalas tėvynės padangių sargyboje

tuvo tolyn, ir Jonas ima kristi galva žemyn, o jo mintys blaškosi po visą gyvenimą ir pas visas brangias širdis: tėvus, brolius, draugus ir Snieguolę. Jam rodosi, kad mato ją apsiašarojusią, tiesiančią į jį rankas, o čia taip sunku, taip sunku, trūksta oro, kraujas muša jam į galvą, į akis, visur tik žalia, žalia... Pagaliau pasigirsta jam aukščiau kažkoks šlamesys ir staigiai apsi-
verčia vėl galva aukštyn, ir kartu smarkiai tymptelia. Mūsų leitenantui vėl taip gera gera, jis jaučia, kad vėl kraujas plaukia normaliai ir oro užtenka. Pakelia akis aukštyn — smarkiai susplaka širdis: mato gražiai išsiskleidusį baltą šilkinį parašiotą, kuris gražiai siūbuoja ore ir neša jį žemyn. Jonas pasižiūri žemyn: apačioj matosi aerodromas žaliu kilimu pasipuošęs, įvairiai mirga jo žolėje saulės spinduliai, o toliau siūbuoja, rangosi, šliaužia Nemunas, aplink jį snaudžia, kepinasi prieš saulutę išdidūs Kauno ir Aleksoto mūrai. Jonas laimingas artinasi prie žemės.

— Kad tik greičiau, kad tik greičiau, — jis mintimi dabar

ant žemės ir bėga galvotrūkčiais pas Snieguolę, papasakoti, pasidžiaugti apie išgyventus įspūdžius ir smagią pramogą. Pamažu siūbuodamas leidžiasi, kaip balta plaštakėlė, parašutas, o apačioj jo pakibęs susirietęs, kaip mažytė juoda kirmėlytė su plakančia, pilna jaukios „šilimos“ širdim, Jonas. Aplinkiniai namai didėja. Jau leitenantas vos vos ne prie žemės; beliko kelios dešimtys metrų. Padeda jis ranką prie parašiuoto diržų atsargos ir laukia momento. Parašutas šlama, kaip moteris baliuj šilkais pasipuošus. Jonas Žiaurys, visą protą, visą valią sukaupęs, žiūri žemyn. Jau visai prie žemės, jau liko vos keli metrai; staigiai atsuka parašiuoto diržų atsargą, o parašutas vis gražiai šlama, siūbuoja, kaip poros, šokdamos anglų valsą. Staiga Jonas savo kūnu atsimuša į žemę, nejausdamas jokio skausmo suspaudžia parašiuoto diržų segtukus ir truktelia. Išsineria jis iš diržų, gi parašutas netoli jo suglemba ir taip pat lieka vietoj. Nusileido Jonas lygiai viduryje aerodromo, guli jis apsvaigęs nuo smūgio ir pergyvenimų, guli laimingas ir patenkintas, — jis laimingas, kad bus neužilgo aviatorius.

Pilkasis auto su raudonu kryžium lekia prie jo, tai sanitarinis auto.

Jonas iš pirmojo svaigulio atsigavęs, dar sverdėdamas atsimakelė, tuo laiku sustojo ir auto. Iš jo iššoko karo gydytojas ir eskadrilės vadas. Abu jį iš tolo šypsodamiesi pasveikino:

— Gerai pavyko, ponas leitenante. Kaip jaučiatės?

— Puikiai, šiek tiek prisitrenčiau. — Prieję abu paspaudė nuoširdžiai ranką. Staiga Žiaurio akyse pasidarė tamsu, žalia... žalia... ausyse čirškė žiogai, jam rodėsi, kad mato išblyškusią Snieguolę... ir... jis susmuko gydytojo rankose.

— Daug pergyveno, dar, matyti, ir prisitrenkė, reikia jam pailsėti, — atsagstydamas mundurą kalbėjo gydytojas.

Tuo laiku lėktuvas Anbo III — 48 Nr. vėl kilo aukštyn, nešdamas su savim kito jauno leitenanto drebančią širdį, kartu ir trokštančią stiprių pergyvenimų. Gi ant raudonų namų tyliai „kabojo“ Anbo III — 42 Nr. ir staiga iš jo pasirodė juodas taškelis, jis vis augo, didėjo, o paskui staigiai virš jo sublizgėjo baltais šilkas.

Ir taip leidžiasi trečias, ketvirtas, penktas... Leidžiasi į žemę, kurią šie drąsūs, jauni sakalai rengiasi ginti, viešpataudami lietuviškųjų padangių platybėse.

Sapnas

Pirmosios kadro kuopos laikrodžio rodyklė sustoja ties skaitline 22. Budėtojas pasitraukia nuo savo staliuko ir eidamas per kuopą sušunka:

— Palikt triukšmą! ... Galima gulti!

Visa kuopa sujuda. Dar pora minučių — ir kariūnai, žaibo greitumu nusirengę ir tvarkingai sudėję rūbus ant spintelių, palenda po antklodėm. Kai kurie atsigulę skaito. O pasivėlavusieji — balti, kaip atogrąžų augalų kariai, su rankšluosčiu per petį, trepsėdami šliurėm, dar tebešiurinėja prausyklon ir atgal.

Budėtojas pereina kuopą; šnektelėja su gulinčiais draugais ir surašo rytdienos „luftkomandą“: instruktorius, norinčius per rytinę mankštą instrukuoti kar. aspirantus lauke.

Laikas bėga, kalbos pamažu tyla. Tik kai kur kampuose girdėti šnabzdant: „dimisijos skyrininkų“ trikampy Plonasis seka pasaką Vasarotojui apie filmos didvyrį, čia — savųjų tarpe — simpatiškas Kombinatorius iškrečia kokį šposą, o ten šaunusis anglų lordas Miss-Ehliis skaičiuoja savo jaunystės griekus ... arba Plieninis Instruktorius dūmoja, kokiais dar rašiniiais praturtinti mūsų karišką literatūrą. —

Po pusvalandžio kuopa visiškai nurimsta. Tik vienas Šaudytojas dar tratina kulkosvaidžius ir kažkuo nepatenkintas murma sau į panosę. Tvarkinys, pasiėmęs šautuvą, penkioliką šovinių ir taburetę, iškiūtina už durų.

Pasigirsta dar tylūs budėtojo žodžiai:

— Gesinu šviesą.

Elektra išjungama. Užžiebiamos melsvos nakties lemputės.

Tyla.

Naktis.

Pakeitęs pirmos pamainos tvarkinį antruoju, ir kareivius prie sandėlių, budėtojas atsisėdo už stalo. Priešais — atversta knyga. Šalia šautuvus. Smarkiai noris miego. Merkiiasi akys. — Bet ... tarnyboje nemiegama. Pareiga — šventas dalykas.

Pasiima telefono triūbelę.

— Prašau padėjėją.

Po kurio laiko virpa membrana:

— Padėjėjas, kariūnas jaun. puskarininkis ...

— Gerai, Miki. Žinai, kas kalbą?

— Kur tau nežinosi! Tavo būvimą pažinčiau ne tik telefono ragely, bet ir artilerijos ugnyje net tada (čia jis ypatingai pabrėžia), jei būtum pusę klm. žemėn įsiknišęs...

— Maniau: čiupsiu tave snaudžiant!

— Irgi strazdas! Lygiai tą pat minutę buvau beimaš triūselę, Tamstos Šviesybę pakontroliuoti... Supuolimas!

— Cha, cha, cha! Žodžiu: žvejys sėbrą iš tolo pažįsta. Taip ir čia. Ką beveiki?

— Skaitau. Buvau išėjęs oran apsidairyti. Aviatoriai manievroja. Šiaip — ramu!

— Na, viso.

— Viso!

Budėtojas vėl pasuka telefono rankeną. Išjungia.

Trupučiuką geriau. Ne taip blakstienos limpa. Jis atsistoja, pasiražo... Paskui pasiima šautuvą ir atsargiai be garso eina per kuopą. Tyliai miega kariūnai. Melsva lempučių šviesa krenta jų veiduosna. Įdomu, ką sapnuoja tos jaunos pasiryžėlių galvos? Pasiryžėlių — ginti tėvynę ir kareivio asmeny auklėti lietuvi mylėti gintaro Lietuvą. Štai, Liudas guli, kairę ranką atmetęs, Stasiukas palindo po antklodę, o ten — prie pečiaus — kažkas neaiškiai pradeda burbėti... paskui balsiau, aiškiau, ir:

— Lusia... Lusia...

Budėtojas kai kuriuos užkloja. Vienoj pusėj atidaro langeslius, vėdina kuopą. Atsargiai slenka tarp miegančių kariūnų toliau.

Štai ir Kombinatorius! Guli susirietęs, tarytum jam būtų šalta. Ką tu dabar sapnuoji, drauge — neramioji galvele? Gal ką kombinuoji? Gal sapne mąstai apie karininko žvaigždutę, miestą, sekmadienį, apie... Ech, ką besakysi! Negi išdavinėsi svetimas paslaptis. Ir taip vingiuotas kareivio gyvenimas: apkasai, puolimai, kazematai, dalinai sekmadienį miestan, ir vėl vingiuoti puolimui apkasai...

Budėtojas prieina prie lango, pažiūri Kauno link. — — —

Kaunas! Mylimas mano Kaune!

O kaip aš myliu tave! Tavo Nemuną, Nerį, Vytauto kalną — tą reginį nuo jo žemyn! — meksfaltuotą ir modernizėjančią L. Alėją su naujai išaugusiais didingais pastatais, užnemuny žaliuojančią Fredą... Maironio g-vė! Ten yra nedidelis na-

melis, kuriam aš prieš 23 metus gimiau... Kaune, mano Kaune!
Aš tavyje gimiau, tavin siela įaugau. Aš norėčiau už tave, dėl
tavo krašto gerovės numirti; ir dar viena norėč — kad mane
palaidotų tavyje. Nejaugi tave išplėš iš manęs, su tavim teks
skirtis... Nejaugi? — — —

Liūdnoš mintys pralekia kariūno galvoje. Keista. Atrodo,
nederėtų kariui.

Tolumoje matyti radio stulpai. Apšviesti. Šiandakt oro ma-
nievrai. Kartais nuo Aleksoto pusės blyksteli prožektoriaus
šviesa; paklaidžioja padange ir — vėl pradingsta.

O ten toliau — už radio stulpų — yra kareivinės. Husarai!..
Budėtojo akys keistai sužiba. Jei būtų diena, sunku būtų jose
ką nors išskaityti. Matyti ryžtumas, valia.

Kavalerija!.. Husarai!

Dar vaikas būdamas, jis svajojo būti karininku. O kai mama,
pamačius ant lazdos bejojantį savo sūnelį, paklausdavo: „kuo
būsi?“, — tas atsakydavo:

— Būsi kavalelistas. Il tave, mama, ismokysiu joti! —

Namiškiai, aišku, gardžiai pasijuokdavo.

Vaikas išaugo vyru. Pamažu iliuzijos virsta realybe. —

Budėtojas pasitraukia nuo lango. Dar kartą apeina kuopą,
uždaro langelius. Grįžta prie savo stalo. — Paima knygą, skaito.
Praeina pusvalandis. Meta knygą — akys merkiasi. Vėl pa-
vaikšto, pavaikšto. — Lauke, už lango, lėtai praingsniuoja pora
ginkluotų patrulių. Grįžta prie stalo. Pasiima taburetę ir pato-
giai atsisėda prie telefono, nugara atsilošdamas sienos. Ilgai sėdi.
Minutės bėga: 5 — 10 — 12... Akys merkiasi. Jis kovoja: ke-
letą kartų pakelia sunkias blakstienas. Pagaliau jos sulimpa. —

Staiga atsidaro durys, ir kuopon įeina budintis karininkas.
Budėtojas pašoka, nori raportuoti. — —

— Kelk kuopą. Pavojus! — o pats įsmuko į kuopos raštinę.

Po sekundės galingas šauksmas nuaidi per ramius kaze-
matus.

— Pavojus! Pavojus! Vokiečių aeropuolimas! Karas!..

Sujudo, subruzdą kuopa. Čia batas, kuprinė, kelnės, šautu-
vas, dujokaukė... Perkūniškai greit rengiasi kariūnai. Dar nie-
kad gyvenime jie taip greit nesirengdavo. Visi supranta padėties
rimtumą. Visų mintyse:

— Hitleris ties Kaunu. Greičiau, greičiau!

Tempiamos ir daužomos dėžės su šoviniais. Žaibo greičiu kariūnų kišenės ir šovinynai prisipildė šoviniais. Čia pat pravalomi kulkosvaidžių vaimzdžiai, papildomos juostos. Išdidūs gražuoliai maksimai tempiami lauk. Pusantros minutės laikotarpį kariūnai, skubiai pasiruošę, rikiuojasi lauke.

Prie vadovybės susibūrė karininkai.

— Kariūnai! Daugiau šalto proto, — staiga išgirsta Karo Mokyklos Viršininko balsą. — Kraugeriškas teutonas vėl užpuolė Lietuvą, kad ją sunaikintų — pačiam čia apsigyventi. Tėvynė pavojuje! Dar kartą kanuolių ir kulkosvaidžių ugnimi įrodykim, kad mes norime būti laisvi. Ir dabarties sunkiu momentu, kaip senovės laikais, teparodo lietuvius, kad jis yra nenugalimas. —

Paskui komandos... komandos, pagal savo paskirtį.

Mūsų kuopos kulkosvaidžiai bėgte nunešami ir išdėstomi aikštėje.

...Kaune tamsu: užgesinta šviesa. Tamsūs ir radio stulpai. Aleksoto, Žaliakalnio, 5 p. pulko rajone raižo tamsą prožektoriai. Laižo padangę, kryžiuojasi, ieško judančių taikinių. Elektros greitumu kariūnuose pasklinda žinia: vokiečiai bandę bombarduoti geležkelio stotį, Žaliąjį tiltą, aviaciją, art. sandėlius, bet dėl tamsos taikinių neradę... Rimtų nuostolių dar nėra.

Antanas triūsia prie maksimo. Jis mėgsta šaudyti. Dabar 2 Nr. Staiga prožektorius iš 5 p. p. rajono pakrypsta kairiau ir apšviečia keletą bombonešių, lekiančių K. Mokyklos kryptimi.

Staiga pasigirsta būrio vado balsas:

— Taikinys! Kairėn!

Antanas pasuka kulkosvaidį. Pro ratsargio dešinį lankelio kraštą įžiūri prožektoriaus apšviestą bombonešį su hackenkreuz'ais sparnuose...

— Jau! — sako.

— Ugnis!

„Tra-ta-ta-ta...“ prabyla žalias maksimas. Džiūgauja, šokinėja, spiaudosi. — Antanas ramina jį, tvirtai spausdamas prie peties ir nepaleisdamas taikinio iš akių... Lėktuvas pasvyra, sušnypščia ir — stačia galva krenta žemyn.

„Bū-uf!“ — pasigirsta milžiniškas sprogimas, ir vandens stulpas iškyla ties Nemuno paviršium. Upė savo nuosavybėn pasiėmė lėktuvą ir įgulą.

Netrukus ir antras, Broniaus pašautas, nudardėja žemėn ir

sprogsta netoliese. Tolimesnis darbas vyksta greičiau: toj pusėj hitleriški „paukščiai“ smarkiai praretėja.

— O kas anuos taip gražiai šienauja? — kažkas pasiteirauja.

— Aspirantai. Stadione išsidėstę prakaituoja.

— Vyrai!

Aplinkui trata kulkosvaidžiai. 3 art. pulko rajone baubia patrankos.

Naktis pragaru pavirto. Tarytum viduramžių dvasios atgijo ir sukėlė šį chaosą: oras dreba nuo sprogstančių bombų, artilerijos baubimo, kulkosvaidžių tratėjimo, motorų užimo... Tą erdvę raižo ir piausto stiprios prožektorių šviesos. Atrodo: to kiam alase žmogus turėtų visai apkursti. Judantieji taškai erdvėje vis mažėja. — Ties Aleksotu ir Freda kaunasi mūsų aviacija, gindama nuo bombonešių Žaliąjį tiltą.

Karas!... Įdomu, kaip dabar jaučiasi civilis gyventojas?

Užpakaly pasigirsta smarkus motorų užimas. Romano ir Antano kulkosvaidžių vamzdžiai pasisuka priešinga kryptimi. Kokia dešimtis plieninių paukščių su hackenkreuz'ais sparnuose, kaip niūri mirties šmėkla, artinasi į juos...

— Bach, bach, bach... — greit prabyla automatiškai zenitiniai pabūklai. Įpykę pabūklėliai sustaugia — neprašytus plienpaukščius retina, daužo, naikina... Kariūnai žino: tenai viešpatauja jaunas, bet gabus mūsų Pranas.

Staiga pragariškas trenksmas perplėšia orą: paleista bomba sudrasko kariūną ramovę. Keleta jų nukrenta aikštėje. — — —

Kietų grumstų, ugnies ir dūmų stulpai iškyla į padangę, o plytgaliai ir mirtinos skeveldros švilpdamos čaižo orą.

Bronius pasvyra. Iš pašonės teka drungnas skystimas. — Kairiau visiškai nutyla kulkosvaidis. Dešiniau yra sunkiai sužeistų. Sukandę dantis, jie vos girdimai dejuoja. Didvyriai!..

Sprogsta priešo mėtomos bombos. Kaista kulkosvaidžių vamzdžiai. Kaip pablūdę dunda zenitiniai pabūklai.

Anapus estrados, už tvoros, liepsnoja pašautas priešo naikintuvas. Žydų kapinėse nudrimba sunkusis bombonešis ir sproges — dūmų, žemės ir ugnies chaose kartu su mirusiais palaidoja save. Tuo momentu pasigirsta šiurpus, visus perveriąs riksmas, ir perspėjimai nuaidi per Mokyklos rajoną. Iš lūpų į lūpas sklinda toliau:

— Dujos!.. dujos!.. dujos!..

— — — — —
(bus daugiau)

PALAIDOJOM A. A. KARIŪNĄ GEDAITĮ ADOMĄ

Š. m. kovo mėn. 13 dienos rytą dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėj, pasirgęs 12 d. plaučių uždegimu, mirė jaunesnio kurso kariūnas Gedaitis Adomas.

A. a. Adomas gimė 1912 m. lapkričio 14 d. Klaipėdos apskr., Priekulės valsč. Svencelės kaime, ūkininkų šeimoje. Tam pačiam kaime baigia pradžios mokyklą. 1929 m. įstoja į Klaipėdos Vytauto Didžiojo Gimnazijos IV klasę, ir čia devynias klases baigia 1934 metais.

Gimnazijoj mokydamasis pasižymėjo darbštumu. Laisvą nuo pamokų ruošimo laiką skyrė skautijai ir muzikos mokymuisi (mokėsi smuikuoti). Keletą metų ėjo Klaipėdos rajono tunte ir draugovėse atsakingas pareigas. Už nuopelnus skautijai, apdovanojotas ordinu „Už nuopelnus“.

Kaip sąžiningas ir darbštus mokinys buvo pakviestas gimnazijos sekretoriaus pareigoms, kuriose buvo iki stojimo į P. L. P. Karo Mokyklą. Be to, būdamas IX klasėj, sąžiningai veda gimnazijos kooperatyvėlio reikalus.

Baigęs gimnaziją, būdamas susipratęs Klaipėdos krašto lietuvis, pasiryžta patarnauti tėvynei būdamas jos saugumo sargyboje. Tą savo kilnų pasi-

ryžimą įvykdo stodamas į P. L. P. Karo Mokyklą.

Mokykloj būdamas pasižymėjo sąžiningu ir rūpestingu visų kariūnams statomų reikalavimų vykdymu. Savo rimtumu, draugiškumu ir rūpestingu pareigų atlikimu jis buvo ir lieka pavyzdžiu ne vienam jo kurso kariūnui. Renkant kandidatus į būsimus artilerijos karininkus, Adomas, kaip gerai žinąs matematiką, priimamas į kariūnų artileristų būrį. Būdamas pavyzdingas kariūnas, esant būrininkui ar skyrininkui tarnyboj, pavaduoja juos jų pareigose.

Vasario mėn. 28 d., pajutęs turįs pakilusią temperatūrą, nueina į Mokyklos ligoninę iš kurios, konstatavus pradžią plaučių uždegimo, nuvežamas į Karo ligoninę, kurioj neilgai pagulėjęs, kovo 13 d. anksti rytą miršta.

Mirė pačiam jėgų stiprume, turėdamas 22 m. amžiaus. Gaila ir liūdna tėvynei ir jo šeimai netekus darbštaus, daug žadėjusio sūnaus. Liūdna ir Karo Mokyklos vadovybei, netekus klusnaus kariūno, liūdna ir mums kariūnams, netekus nuoširdaus draugo. Sužinoję apie jo mirtį 2 kadro kuopos kariūnai nuliūdo, nutilo. Nutilo linksmai skambėjusios kuopoj dainos, nutilo ir a. a. Adomo mėgiamas kuopos radio.

A. a. Adomas buvo vyriausiasis šei-

moj sūnus. Liko dar 3 jo broliai. Maksas 20 m., tarnauja 6 p. p., o kiti du jaunesni dirba ūky.

Kovo mėn. 15 d. atvažiavo tėvai ir brolis, jaun. puskarininkis, parsivežti Adomą į tėviškę. Tos dienos 20 val. Adomo palydėti į stotį prie Karo ligoninės atvyko Karo Mokyklos Viršininkas gen. št. pulk. Musteikis, Mokyklos inspektorius, bataliono vadas ir daug mokyklos karininkų. 5 p. p. orkestro lydimi atėjo visi kariūnai ir kar. aspirantai.

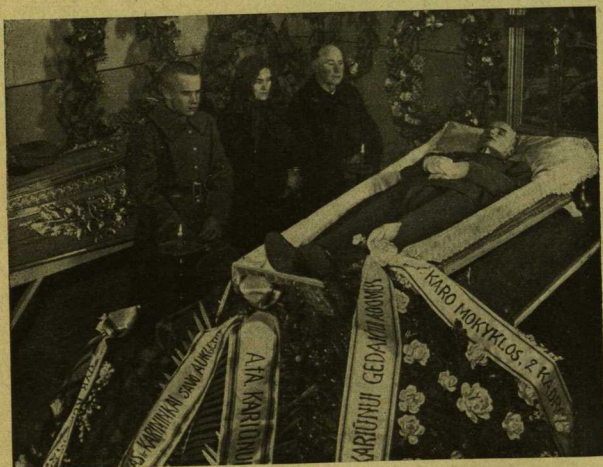
Grojant orkestrui „Marija, Marija“ ir lydima jam — garbės broliui gerbiant ginklu, Adomo karstas buvo išneštas iš kopltylės ir padėtas ant laidotuvių vežimo. Pamačius Adomo karstą, ne vienam sužvilgo liudėsio

ašara ir vertė pagalvoti apie jo laukiantį likimą.

Paskiau, orkestrui grojant laidotuvių maršą, ilga laidotuvių eiseną išsitiesė Vytauto prospekte, stoties kryptimi. Kariūnai nešė tris vainikus, kurių vienas buvo Mokyklos Viršininko su karininkais, antras vyresnio kurso kariūnų ir kar. aspirantų, trečias jaunesnio kurso kariūnų. Paskui karstą ėjo Adomo motutė, tėvelis, brolis, Mokyklos viršininkas su karininkais ir daug civilių žmonių. Toliau ėjo lydimasis būrys su šalmais ir šautuvais, dar toliau kariūnai ir kar. aspirantai.

Stoty Adomo karstą padėjo į kariūnų nupintais vainikais papuostą vagoną, ten pat sudėjo ir vainikus.

Prieš pat traukinio išėjimą kariūnai

A. a. kariūno Adomo Gedaičio tėveliai ir brolis, 6 p. p. jaun. pusk., prie mirusiojo kolegos karsto, prieš išlydint iš Kauno

Vadas seka priešą. Pabūklas pozicijoje

išsirikiavo perone, norėdami atiduoti išvykstančiam iš Kauno Adomui paskutinę pagarbą. Pro vagono langą žiūrėjo į išsirikiavusius kariūnus Adomo motutė, tėvelis ir brolis. Liūdna jiems buvo, kad Viešpats neleido būti jų Adomui šiose geležinėse kariūnų eilėse. Ginklu gerbdami ir siųsdami liūdną atsisveikinimo žvilgsnį, išlydė jome Adomą iš Kauno.

Laidotuvės tėviškėj įvyko kovo 20 d. Iš Karo Mokyklos į laidotuves nuvyko 2-os kadro kuopos vadas majoras Vertelis, kar. gr. Variakojis ir kar. Krukis. Iš Klaipėdos atvyko Klaipėdos raj. tunto tuntininkas kap. Kukutis su keliolika skautų-čių, Vytauto D. gimnazijos mokytojas, buvęs a. a. Adomo mokytojas, daug giminių, draugų ir pažįstamų.

Kapuose, kurie netoli Adomo tė-

Štai argumentai, kuriais įtikinome savo kaimynus, kad esame verti laisvės.

Jei reikės—įrodysime tai ir ateityje!

viškės ir 500 mtr. nuo Baltijos jūros, po kunigo atsisveikinimo, žodį tarė kuopos vadas mjr. Vertelis, po jo kap. Kukutis ir gimnazijos mokytojas, pasbrėždami jo pavyzdingumą, darbštumą būnant kariūnu, skautu, mokiniu, ir nuostolį jo netekus. Po atsisveikinimo kalbų, jo pamiltajai Baltijos jūrai ošiant, karstas buvo užpiltas pajūrio žeme.

Tebūnie Tau, Adomai, lengva Tavo pamiltoji Lietuvos pajūrio žemelė.

Kar. V. Sprindys

KARIŪNAI MOTOMECHANIZUOTOS RINKTINĖLĖS PRATIMĖ

Š. m. kovo mėn. 20 d. anksti rytą, du stiprūs sunkvežimiai, pilni šalmuotų kariūnų, urgzdami ir stebindami ankstyvus praeivius, išvažiavo iš Karo Mokyklos. Tai vyresnysis kursas išvyko į motomechanizuotos rinktinėlės pratimą.

Jau pratimo išeities punkte, pirmą sykį dalyvaujančius mechanizuotų dalyvių pratimuose kariūnus, motomechanizuotos priemonės, ypatingai judrios ir greitos tankietės, labai suįdomino.

Rinktinėlės uždavinį ir jos viršininko įsakymą turėjo progos išgirsti visi kariūnai. Užtat ir tolimesnis rinktinėlės veikimas buvo suprantamas ir įdomus. Jį visi kariūnai su ypatingu dėmesiu ir sekė.

Reikia pasakyti, kad visus labai nustebino nepaprastas tankiečių judrumas ir greitumas, gausingoj kliūtimis vietovėj. Įdomus ir pamokantis buvo ryšių

Valia ir plienas

---

iš žemės su lėktuvu organizavimas, pabūklų, sunk. kulkosvaidžių ir pėstininkų pakrovimas į sunkvežimius ir jų, ypačiai pėstininkų, panaudojimas

Pratimas neabejotinai suteikė daug naudos ir praktiškų žinių būsimiesiems vadams, parodydamas šarvuotų ir mechanizuotų karo priemonių panaudojimą ir veikimą lauke ir jų bendradarbiavimą su pėstininkais, ir parbrėžiantis, kad tobulėjant karo priemonėms, pėstininko vaidmuo lauke nėra kiek mažėja.

Gaila, kad dėl laiko stokos, šio pratimo nagrinėjime kariūnai dalyvauti negalėjo.

P.

Sunkusis „maksimas“ pasirengęs. Drąsus pėstininkai prie savo lengvojo automatinio ginklo. Tankietė mažajam poilsi

Ant žirgų, pavasariu kvepiančia pamiške

KAV. KARIŪNŲ ASP. KONKŪRAI

Kav. kar. aspirantams, kovo mėn. 17 dieną, mokyklos dengtoje jojytkloje buvo suruošti konkūrai. Tai buvo, nes lyginant, repeticija didesnio masto konkūrams, kurie manoma suruošti, kuomet išdžius — mokyklos jojimo aikštėje.

Dalyvavo 16 kav. kar. asp. Kliūčių 8. Aukštis iki 110 cm., plotis iki 150 cm. Laukti ko nors ypatinga, nebuvo galima, nes laiko pasiruošimui nebuvo skiriama, bet tik vykdant programą — pripuolamai.

Konkūrai prasidėjo 11 val. Be mokyklos vadovybės, buvo atvykę keletas svečių ir, žinoma, visa mokykla — kariūnai ir kar. aspirantai. Dengtoje jojytkloje vaizdas geras — gražiai su tvarkytos kliūtys ir papuoštos kav. pulkų — 1-ojo gusarų ir 2-ojo ulonų vėliavėlėmis. Atvykęs mokyklos Viršininkas leido pradėti konkūrus.

Konkūrams prarvesti komisija, kada prajojo visi dalyviai, paskelbė: 1-oji vieta — kav. kar. asp. Bulatas Silvestras, su kum. „Gysla“ 33, 8 sek., 2-oji vieta — kav. kar. asp. Karpus Kostas su arkl. „Joninis“ 34,4 sek. ir 3-oji vieta — kav. kar. asp. Butvydas Juozas su arkl. „Eiklus“ 35,3 sek. Visi be pabaudos taškų.

Mokyklos Viršininkas padėkojo lai-

mėtojams, ir konkūrai, kurie šiemet buvo pirmieji ir visiems patiko, buvo baigti.

Lauksim ir daugiau panašių rungtynių, nes raitųjų sportas pas mus pradeda smarkiai plėstis ir yra labai gražus.

Ps.

JAUNESNIAM KURSUI KELIO!

Jaunesnio kurso kuopos 2-sis būrys, išleidęs sausio mėn. pradžioje lt. Urnėžių, liko našlaitis. Praėjo keletas mėnesių, pakol būrio priešakyje atsirado tėvas — būrio vadas. Kovo mėn. 21 d. būrio vado pareigas pradėjo eiti iš 9 p. p. atvykęs j. lt. Sakalauskas. Naujam vadui linkime daug iš tvermės ir pasiryžimo einant sunkias pareigas!

Kursas intensyviai per žiemą ejęs visokeriopų mandrybių teoriją, jau baigia prieš negailestingas egzaminų komisijas ištuštinti išminties aruodus: — išlaikyti beveik visi egzaminai. Reikia pažymėti, kad naujieji šeimos nariai, būvę kariūnai aspirantai, sugebėjo jo visur prisitaikinti ir egzaminus išsilaikė gerai. Dabar jaunesnis kursas nekandaudamas laukia tikrai jaudinančių egzaminų — stažo pulkuose.

Kar. Š-kas

KADRO KARIŪNŲ CHORAS RADIOFONE

Š. m. kovo mėn. 24 d. kadro kariūnų choras kariuomenės pusvalandžio metu dainavo radiofone. Kariūnai dainavo, mok. muz. p. Griauzdei diriguojant, keletą skambių kariūniškų dainų: „Narsiai tryps“, „Gaudžia trimitai“, „Žygy“, „Mes atvykom“, artileristų dainą ir kit.

Kariūnai šiais mokslo metais jau keturis kartus dainavo radiofone: pirmą kartą 1934 m. lapkričio 18 d., antrą — gruodžio 16 d., trečią — š. m. vasario 10 d. (dainavo tik jaun. kurso kariūnai), ketvirtą — kovo 24 d.

Kariuomenės pusvalandžio vedėjas pulk. Šarauskas, padėkojęs muz. p. Griauzdei ir mums už sudainuotas dainas, pranešė malonią žinią: „Jūsų, kariūnai, dainos yra gražios ir skambios ir jų mielai klauso visi kariai, moksleiviai ir Vilniaus krašto lietuviai. Vilniečiai net keletą kartų rašė, prašydami dažniau transliuoti per radio kariūnų dainas, kurios malonios klausyti ir keliančios patriotiškumo jausmus. Kad dažniau mes galėtume jas transliuoti kariuomenės pusvalandžių metu per radio, mes jas įamžinsim, įrašydami į plokšteles. Tad padirbėkit, ka-

riūnai, dainavimo srity, kad jūsų dainos būtų gerai įdainuotos į plokšteles“.

Atsisveikinę su plk. Šarausku, ėjom dainuodami Laisvės alėja namo, o mūsų dainos stabdė vaikščiojančius ir traukė galvas pro langus namuose sėdinčiųjų.

Paskatinti pulk. Šarausko malonaus pranešimo, dabar stropiai mokomės naujų dainų, kurias progai pasitaikius per kariuomenės pusvalandį sudainuosim.

Kar. V. S.

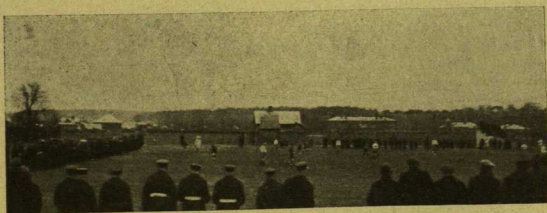
KARO MOKYKLA — LIETUVOS FUTBOLŲ MEISTERIS SU M.S.K. LL. 2:1

Karo Mokyklos šiemetinis pasirodymas jau siekia 4:21

Kovo 24 d. mūsų kariūnų komanda turėjo treniruotės pobūdžio rungtynes su 5 pėst. p. komanda. Nors iš mūsų pusės tai buvo netikėtai pranešta, bet Mokykla stojo be vieno kito komandos žaidėjo su 5 pėst. p. rungtis.

Šiose rungtynėse Karo Mokyklos komanda žaidė nepilnu sąstatu ir, be to, visai nepasirengusi rungtynėms, nes dalis žaidėjų apie tokias ekstra su ruoštas rungtynes nežinojo ir išvyko į miestą.

Pirmo kėlinio pradžioje aiški ka-

Karo Mokyklos futbolo komanda draugiškai rungtyniavo su 1934 metų Lietuvos futbolo meisteriu MSK, pastarąjį nugalėdama (2:1)

Kpt. JARUŠEVIČIUS
Karo Mokyklos fizinio lavinimo
instruktorius

riūnų persvara ir spaudimas. Pulko kėdoje jautėse nedarnumas, ko pasėkoje savo net vartininką gynėjai prirenkė. Kėlinio vidury į pulko vartus krenta pirmas golas. Gale kėlinio šiek tiek atsigauna ir pulko puolimas, bet gero Mokyklos gynimo neutralizuojamas, ir kėlinys baigiamas 1:0 Karo Mokyklos naudai.

Antro kėlinio pradžioje žaidimas išsilygina, nors žymios kariūnų kombinacijos prie priešo vartų nerealizuojamos rezultatais. Kėlinio vidury pulkas gauna progos rezultatą išlyginti. Bet po kelių minučių Karo Mokykla įšauna antrą golą. Dabar vienas kitas pulko žaidėjas pradeda ginčytis su teisėju dėl golo ir 5 pėst. p. kėdoj pasidaro netvarka: vieni nori žaisti, o kiti ne. Karo Mokyklos kėda palieka aikštę. Rungtynės baigiamos 2:1 Karo Mokyklos naudai.

P.L.P. Karo Mokykla veda Lietuvos
meisterį M.S.K. 2:1 (0:1)

Kovo 31 d. sniegėm šiek tiek iškristus, bet esant gražiam orui, 11 val. Karo

Mokyklos futbolo aikštėje įvyko draugiškos treniruotės pobūdžio futbolo rungtynės tarp P.L.K. Karo Mokyklos ir 1934 m. Lietuvos futbolo meisterio M.S.K. LL. Kad rungtynės buvo tikrai įdomios ir gyvos, tai parodo ir kėdų sąstatai. Lietuvos meisteris stojo geriausiame ir stipriausiame sąstate: Tašys, Vabalas, Geležiušas, Tepferis, Šopys I, Šopys II, Kersnauskas, Federavičius, Čižauskas, Lingys, Melnikas. Karo Mokyklos: kar. asp. Jankauskas, kar. Tallat-Kelpša, kar. a. Bulvičius, kar. asp. Simokaitis, kar. j. p. Vitkus, kar. asp. Bruzdeilinas (antrame kėliny kar. asp. Bankauskas), kar. asp. Kaminskas, kar. Kneita (antrame kar. Augulis), kar. asp. Speičys, kar. Krukis, kar. v. p. Palubinskas.

Pirmą kėlinį Karo Mokykla gauna pulti prieš saulę ir vėją. Pradžioje kėlinio MSK smarkiai puola, bet atsimuša į stiprų Mokyklos gynimą. Kar. asp. Bruzdeilinas kuone visai dengia MSK dešinį sparną — Kersnauską. Visai silpnas pasirodė Karo Mokyklos pusdešinys. Nors MSK spaudžia, bet gana atkakliai Karo Mokyklos gynimas dirba. Bet štai kėlinio vidury MSK gauna mušti 11 mtr. pabaudą, kurią Lingys paverčia į golą. Kėlinio gale Karo Mokykla atkakliau puola meisterio vartus, bet tik iš tolo apšaudo, o rezultato nepasiekia. Kėlinys baigiamas 1:0 MSK naudai.

Antrame kėliny rungtynių eiga jau pasikeičia. Karo Mokykla parodo dar nusiųsimo ir pamažu perima puolimą ir pradeda daug aktingiau spausti meisterį, ko pasėkoje MSK gynimas vos vos spėja apsiginti. Vidury kėlinio MSK gynimas neleistinai gelbisi nuo golo ir gauna 11 mtr. pabaudą, kurią kar. Kelpša įšauna Tašiui į vartus. Dabar jau MSK retkarčiais prieina prie Karo Mokyklos vartų. Karo Mokyklos puolimas turi nemažai progų, bet neišnaudoja. MSK gelbisi kor-

neriais ir vėl padaro pendelį, kurį Karo Mokykla vėl paverčia голу. Kėlinio gale MSK gynėjas Geležiušas susižeidžia ir apleidžia aikštę, o teisėjas pašalina Karo Mokyklos dešinį puolėją. Taip abejose komandose lieka po 10 žaidėjų. Prie žymesnės Karo Mokyklos persvaros antras kėlinys ir rungtynės baigiamos 2:1 P.L.P. Karo Mokyklos naudai.

Bendrai, rungtynės buvo įdomios, nors kėliniai buvo po 30 min. Pirmame kėliny Karo Mokykla derinosi prie meisterio žaidimo, o jau antrame kėliny aiškiai spaudė MSK vartus.

MSK kodoj gerai vedė puolimą Linas, kurio kelias bombas į vartų kampepus kar. asp. Jankauskas efektingai nuėmė. Karo Mokyklos koda parodė ištvėringą susižaidimą, o ypač gražiai dirbo gynimas, kuris žymiai aplenkė MSK gynimą. Taktiškas ir patvarus Karo Mokyklos gynimas gražiai neitraižavo meisterio puolimus, bet už tai Mokyklos puolimas praleido daug mirtinų progų. Reikia pažymėti, kad Karo Mokyklos koda pasirodė, kaip rimtas ir ištvėringas vienetas, kuris sugebėjo aplošti net 1934 m. Lietuvos meisterį.

Kar. j. p. Vėkus

Jie nugalėjo 1934 m. Lietuvos futbolo meisterį! (Iš kairės į dešinę: stovi — kar. v. p. Palubinskas, kar. Kneita, kar. Speičys, kar. Krukis, kar. Kaminskas; žemiau—kar. Simukaitis, kar. Tallat-Kelpša, kar. asp. Jankauskas (vartininkas), kar. j. p. Vitkus, kar. asp. Bulvičius, kar. asp. Bruzdeilinas, kar. Bankauskas; trūksta kar. Augulio)

Vokiečių 210 mm patranka 1918 m.

(Vertimas iš „Artilerijskij žurnal“ š. m. 1 nr.)

Prie naujų išradimų karo technikoje pasaulinio karo metu, priklauso ir vokiečių 210 m/m patranka. Šia patranka 1918 m. vokiečiai apšaudė Paryžių. Šios patrankos konstrukciją vokiečiai laikė ir laiko didžiausioje paslapyje. Nežiūrint Versalio sutarties, kurioje nugalėtojai reikalavo išduoti šią patranką, vokiečiai netik ką jos neišdavė, bet netgi sunaikino.

Po pasaulinio karo, vokiečiai jokių žinių apie šią patranką niekam neteikė, ir visos žinios būdavo gaunamos iš svetimų valstybių, tik ne iš vokiečių. Paskutiniu laiku vokiečių literatūroje pasirodė keletas žinučių apie tai, kaip vokiečiai apšaudė Paryžių.

Kadangi šios žinios eina iš pačių vokiečių, manau, jos turėtų būti įdomios.

Mintis sutverti galingą patranką vokiečiams gimė 1917 m. Akstinu tai minčiai buvo ta aplinkybė, kad vokiečių aviacija buvo silpnesnė už prancūzų, ir jie beveik neturėjo galimybės bombarduoti Paryžių savo lėktuvais. Tai vertė vokiečius sukonstruoti patranką, kurios tolnašumas siektų 120 klm. Kaip faktoriui didelio teigiamo moralio veikimo vokiečiams ir neigiamo prancūzams, Paryžiaus apšaudymui vokiečiai pridavė didelės reikšmės.

Sukonstruavimas tokio pabūklo buvo pavestas Krupo fabriškai, kuriame dirbo geriausi vokiečių balistai ir pabūklų dirbimo specialistai. Tame skaičiuje, kaip vyr. vadovas, buvo prof. Rau-

zemberger. Pradžioje ši mintis specialistams atrodė per daug drąši ir praktikoje neįgyvendinama, bet, spaudžiant vyriausiam štabui, darbas pradėjo eiti pilnu tempu.

Praslinkus keliems mėnesiams, patranka buvo pagaminta. Bandomasis šaudymas buvo atliktas Kuksgafeno uoste. Šaudymo direktрисa buvo nukreipta į jūras. Šaudymo rezultatus sekė išsiųsti karo laivai ir hidroplanai.

Bandomame šaudyme buvo paleisti 2 šūviai. Rezultatai šaudymo buvo nepatenkinami, nes vieton 120 klm. — buvo pasiekta tik 90 klm. Norma 120 klm. buvo statoma dėl to, kad arčiausias vokiečių fronto baras buvo nuo Paryžiaus didesniame, kaip 110 klm., atstume. Teko griebtis darbo iš naujo. Naujas apskaičiavimas ir projektavimas truko arti metų, nežiūrint į tai, kad darbas buvo varomas pilnu tempu. Naujas pabūklas buvo pagamintas 1918 metų pavasaryje.

Pabūklo pastatymas. Aptarnauti šiam pabūklui buvo suformuota komanda iš 60 žmonių. Į šią komandą įėjo geriausi artilerininkai. Ši komanda, su pagalba daugybės inžinierių, technikų, įvairių specialistų, dar 1917 metais, t. y. metus prieš pagaminant pabūklą, pradėjo rengti šiam pabūklui ugnies poziciją. Pozicija buvo parinkta tankiame miške prie kaimo Krepi. Pradėjus darbą, dėlėi netinkamo grunto, teko jį mesti ir rinkti kitą pozicijai vietą.

Kad pastatytų šį pabūklą pozicijon, teko kasti gilią ir plačią duobę, kurią baigiant kasti prisirinkdavo daug vandens. Taip buvo mėginama kasti net trijose vietose. Paskutinė pozicija buvo parinkta ties kaimu Kuvron. Ši pozicija buvo parinkta vykusiai. Parengiamieji darbai ir galutinas įrengimas buvo atlikti per 2 mėn. Šitai pozicijai įtvirtinti sunaudota: 100 tonų cemento, 200 tonų gruzo ir 5 tonos geležies. Rengiant šią poziciją buvo imtasi griežto maskavimo, kad prieš aviacija nepastebėtų darbų. Kad būtų išlaikyta paslaptis ir nekiltų priešlaikinių kalbų, stanciam personalui nebuvo praneštas šių darbų tikslas. Pačio pabūklo gamyba irgi buvo laikoma didžiausioje paslapytyje.

Pristatymas pabūklo dalių į šią poziciją irgi buvo atliktas įvairiais laikais: pirmiausia buvo atvežtas lafetas, vėliau kiti reikmenys ir tik prieš šaudymą pora dienų atvežtas pabūklo vamzdis.

Ši paslaptis kaip tik ir pasiekė reikalaujamus rezultatus: apšaudymas Paryžiaus iš tokios didelės distancijos ypatingai paveikė prancūzų nuotaiką.

Pabūklo charakteristika. Pabūklo kalibras buvo 210 m/m. Vamzdžio ilgis 34 mtr., sienų storis drūtgalyje 40 cm., išlaukinis diametras — 1 mtr. Pabūklō svoris buvo apie 750.000 klgr. Paštačius šį pabūklą ant įtvirtinto betono, į kiekvieną kv. mtr. spaudimas buvo apie 62.500 klgr. Po šūvio šis spaudimas į kv. mtr. padidėdavo 5000 atmosferų.

Sulig teoretinių apskaičiavimų, vamzdis galėjo išlaikyti ne daugiau 65 šūvių. Kadangi po kiekvieno šūvio pabūklas išdegėdavo, jo kalibras padidėdavo, tai ir sviedinių kalibras buvo nevienodas. Kiekvienas vėlesnis sviedinys buvo didesnio kalibro, svorio ir ilgio.

Kadangi vamzdis buvo ilgas, tai gresė pavojus jam sulinkti, kas galėjo neigiamai atsiliepti į šaudymą. Tam tikslui vamzdis ties laibgaliu buvo prilaikomas specialiais trosais, kurie buvo pritvirtinti prie lafeto. Šis sutvirtinimas trosais buvo elastingas, kas leisdavo vamzdžiui po šūvio laisvai virpėti. Po kiekvieno šūvio vamzdžio ašis buvo tikrinama specialiu prietaisu. Šis tikrinimas buvo reikalingas tam, kad kartais nebūtų sulenkts vamzdis. Tikrinimas būdavo atliekamas sekančiais: į vamzdžio drūtgalį įstatydavo optišką vamzdį, ant laibgalio uždėdavo matinį stiklą su dviem perkryžiuotais siūlais. Siūlų susikryžavimas rodydavo vamzdžio ašį.

Jei kartais vamzdžio ašis nesudarydavo tiesią liniją, tai, atitinkamai įveržiant, arba atleidžiant trosus, vamzdį ištiesdavo, ir tokiu būdu ištaisydavo vamzdžio ašį.

Toks tikrinimas vamzdžio ašies buvo atliekamas taip pat ir prieš kiekvieną šaudymą. Tikrinimas reikalingas tam, kad šaudant neįvyktų nelaimingų atsitikimų, kas galėjo sugadinti patį pabūklą.

Anksčiau buvo pasakyta, kad po kiekvieno šūvio pabūklo kalibras padidėdavo. Sviedinio 1 Nr. kalibras buvo 210 m/m., o paskutinio, t. y. 65, — 235 m/m. Vadinasi, kalibras padidėjo 25 m/m. Toliau toks vamzdis šaudymui nebetiko. Sviedinio ilgį irgi atitinkamai didino. Sviedinys 1 Nr. turėjo ilgį 950 m/m., o paskutinis 1100 m/m., svoris 1 Nr. buvo 100 klgr., paskutinis 115 klgr.

Sviedinys turėjo 3 vedamas juostas ir 2 degtuvus. 2 degtuvai buvo įrengti tam, kad jeigu sviedinys nekristų priekine dalimi, tai tuomet veiktų antras degtuvas. 2 degtuvai — užtikrinti būtiną sviedinio sprogamą. Įvedimas dviejų degtuvų buvo mo-

tyvuotas dviem sumetimais. Pirma, kad sviedinys kainavo 35.000 aukso markių, antras motyvas svarbiausias: sviediniui nesprogus, priešas galėjo atspėti kai kuriuos pabūklo konstrukcijos duomenis, ko vokiečiai ypatingai bijojo.

Didelė reikšmė buvo duodama užtaiso temperatūrai. Užtaisai buvo laikomi požeminėse galerijose, kur elektros pagalba buvo laikoma nuolatinė temperatūra 15°. Prieš šaudant užtaisai buvo tiksliai susveriami. Užtaiso svoris 150 klgr. iš kurio 100 klgr. buvo stambaus, vamzdelių pavidalo, o 50 klgr. iš smulkaus parako.

Pabūklo greitošauda — 1 sviedinys per 15 min. Pakilos kampas, šaudant į Paryžių, buvo 52°. Pradžios greitis buvo 2000 m/s. Sviediniui nulėkti ligi Paryžiaus — reikėjo 3,5 min. Iš šio laiko sviedinys 2 min. lėkė stratosferoje. Aukščiausias trajektorijos taškas 40 klm.

Kaip matyti, pakilos kampas buvo didesnis kaip 43,5°. Kaip žinoma, sviedinys toliausiai nulekia prie pakilos 43,5°, kuomet šaudoma keleta desėtkų kilometrų ir jo aukščiausia ordinata nesiekia stratosferos, t. y. sviedinys lekia oro varžoje. Sviediniui pakilus į stratosferą, jo maksimalis tolis siekia prie pakilos kampo, didesnio, kaip 43,5°.

Šį balistikos dėsnį vokiečiai pripuolamai sužinojo šaudant iš 355 m/m. patrankos. Buvo šaudoma dideliais pakilos kampais, kad sviedinį numestų 20 klm. Pasirodo, kad sviedinys nulėkė netgi 40 klm. Šį dėsnį vokiečiai kaip tik ir panaudojo patrankai Paryžiui šaudyti.

Šaudymo organizacija. Šaudymas buvo atliktas vadovaujant pačiam konstruktoriui—prof. Rauzembergeriui. Aptarnavimo personalui vadovavo vienas kont-adirolas, turėdamas padėjėju vieną jūrų karin. Prieš šaudant patranka turėjo tiesioginį telefono ryšį su armijos vadu, su viršininku to fronto baro, kuriame stovėjo patranka, su kaimynais, su bataliono vadu, kuriam buvo pavesta apsaugoti šią patranką, ir su tais baterijų vadais, kurie savo šaudymu turėjo užmaskuoti patrankos šūvį. Tokių pabūklų buvo 30 bater. įvairių kalibrų, kurios buvo nuimtos nuo savo pagrindinių pozicijų ir sustatytos miške Krepi, iš visų pusių didžiosios patrankos.

Kad pabūklas nebūtų priešo paimtas, buvo priskirta apsaugai vienas batalionas ir tame fronto sekretoriuje, kur stovėjo patranka, baras buvo sustiprintas koncentruojant daugiau ka-

riuomenės. Apsaugojimui iš oro buvo priskirta pabūklo vadovo žinion 10 eskadrilių lėktuvų, kurie nuolatos skraidydami sudarė nuolatinę oro apsaugą.

Sviedinių sprogimo korektūra buvo vedama per agentus. Vyriausias agentas buvo vokietytis, kuris išgyveno Paryžiuje 20 metų ir buvo sudaręs visą sekimo tinklą. Šaudymo agentai pranešdavo telefonu, žinoma, šifruotai, į miestelį Morto, kuris buvo prie Šveicarijos sienos. Iš ten per pasiuntinius į Šveicariją, o iš Šveicarijos telefonu į Vokietiją. Šie agentai dirbo tiek vikriai, kad po šūvio per 4 val., jau vokiečiai gaudavo šaudymo rezultatus. Sulig agentų pranešimų, buvo daromos atitinkamos patisos.

Šaudymas buvo atliekamas su saugumo priemonėmis tarnybai. Šūvio metu visa tarnyba slėpdavosi į galias slėptuves, o iššaudavo taikintojas, patraukdamas tam tikrą virvelę, būdamas pasislėpęs į specialiai įrengtą slėptuvę.

Pirmutinis Paryžiaus apšaudymas įvyko 1918 m. kovo mėn. 23 d. Tuojau po Paryžiaus apšaudymo, prancūzų žvalgyba dėjo visas pastangas, kad surastų pabūklo stovėjimo vietą. Tas darbas jiems sekėsi gana sunkiai. Tik po kelių savaičių, agentūriniu būdu, pabūklo stovėjimo vieta buvo surasta. Ją atrado vienas prancūzų agentas, kuriam pavyko pralįsti į pabūklo stovėjimo vietą, užnešti ją ant žemėlapio ir pranešti prancūzams. Pradėjus prancūzams smarkiai apšaudyti šį rajoną, tolimesnis pabūklo šaudymas buvo apsunkintas.

Paskutinis šūvis į Paryžių buvo paleistas 1918 m. rugpiūčio mėn. 9 dieną iš naujos pozicijos. Ši pozicija buvo įrengta ne ant gelž. betoninio pamato, bet ant specialiai įrengtos geležinės platformos.

Iš viso į Paryžių buvo paleista 320 sviedinių, iš kurių 180 pataikė į patį Paryžių, kiti 140 sviedinių — į jo apylinkes.

Vertė mjr. Lavinskas

Skaitykime, raštais remkime ir kuo plačiausiai jaunomenės tarpe paskleiskime iliustruotą savo žurnalą

„KARIŪNA“

Laiškai būsimajam karininkui

Commandant Desse savo „Laiškus būsimajam karininkui“ skiria tam, kurs į, kaip jaunąjį karininką, pirmaisiais metais mokė ir vadovavo.

Jis sako savo buvusiam vadui: „Nors mes pasenom ir nutolom nuo Lunéville (ten autoriaus dalis stovėjo, kur teko jam pirmuosius karininko metus praleisti), bet tie principai, ta elgsena gyva paliko visuomet, lygiai, kaip meilė ir pagarba Jums“.

Šioje, kad ir ne naujoje, knygoje, man regis, rasis daug, kas mums taip pat naudinga. Viso veikalo ištisai neverčiu, paduodu tik įdomesnius laiškus ir tuose kai ką išleidžiu, pakeičiu.

Kad būtų suprantamiau, pridursiu, kad autoriaus laiškai rašomi kandidatui į karininkus, kurs baigęs karo mokyklą dar dvejus metus dalyje, puskarininkio laipsnyje, rimtai dirbdamas, laukia valandos, kada galės užsidėti garbingąjį karininko mundurą.

1. Įžanga

Jūs man pasakėt, kad geriausiai, kas galėtų jus instrukuoti, tai aš... Leiskime, kad mano intervencija tikrai būtų naudinga. Aš to labai noriu! Bet už tai primenu, kad padėka man būtų per mažas atlyginimas. Aš įteikiu Jums savo reikalavimų lapą. Prisimkite... Aš pasitikiu Jumis! Šarvuokitės drąsa, štai:

„Aš nereikalauju nieko, bet pageidauju, kad tuos du metus būtumėt puskarininkiu, apie kurį visi gerai atsilieptų, kuris būtų žinomas, kaip tvarkingiausias ir žymiausias visoje didžioje jūsų iguloje“. Ar tai per daug? Bet vis dėlto galima, pakanka tik norėti; aš jums padėsiu. Be abejo, man neteks kalbėti apie tai, kad visada turėtumėt tiesų kūną, tvarkingus rūbus. Jūs visada kruopščiai punktualus — tai grynas pinigas. Prieš pradėdamas ką nors, visada apgalvojat, ką turėsit veikti. Jūs gerai žinot statutus, bet vistiek dar kas vakarą atidžiai išstudijuojat tai, kas rytdieną bus dirbama.

Tai yra pareigos tvarkingo puskarininkio. Bet ypač ko aš labai reikalauju, tai išlavinti savo akį.

Kiek viršininkų suka sau smegenis prieš savo padalinį, kad pastebėtų ko gi trūksta jų žmonėms, ką taisyti? Reikalauju, kad panašiai su Jumis nebūtų.

Jūs galite pats, be vadovo, be viršininkų save lavinti; viskas Jums tarnauja: žmogus, raitelis, arklys, kambarys, padalinys. Ir tada galėsit žengti be nuobodulio nuo vieno padalinio prie kito didesnio, kaip ir aš, per trisdešimts metų.

Jei vykdysit šį darbą su pasiryžimu ir noru, aš garantuoju, kad po trijų mėnesių jums pakaks akies žvilgsnio į padalinį, kad galėtumėt pastebėti visus rikiuotės trūkumus. Žmonių nebarkit. Jūs būsit visados malonus, mandagus, korektiškas, niekad be reikalo nepasakysit nieko nemalonaus. Jūsų pastabos teisingos, tikros, rafinuotos, tikslios, išartos ramiai rimtu ir nuosaikiu tonu.

Jūsų pavaldiniai tai pastebės, matys ir vadovybė. Po dviejų metų būsit plačiai žinomas.

Ar tikite man, kad aš neapsirinku?

Tat paruoškite priimti mano metodą.

2. *Akies lavinimo metodas*. Prašau kantrybės, štai:

Lavinti Jūsų akį — rekomenduoju noro įtemptai pažiūrėti į „paprastą smulkmeną“, komanduoju savo padalinį. Kada nusistatysit ką žiūrėti, pasukit galvą ir stebėkit valandėlę. Taip kartokit penkis, dešimt, dvidešimt kartų, vėliau pereikit prie kitos smulkmenos ir vėl elkitės taip pat.

Patirsit, kad Jūsų akis kaskart įgauna daugiau įgudimo pastebėti klaidas.

Tęskite ir toliau taip Jūsų pratimus, progresyviai ir meto dingai.

Jūs pradėdate, sakau, lavinti stebėdami žmones rikiuotėje dėl to, kad priešingumas ir skirtingumas veiksmų padeda Jums.

Vėliau Jūs pereikit prie atskiros asmens stebėjimo. Leiskim sau, nusistatot šiandien stebėti galvų laikyseną. Metate greitą žvilgsnį ir matote vieno galvos gerai laikomos, kitų pakreiptos į kairę, į dešinę, iškištos pirmyn, atmetos atgal. Šiandien įvairiu laiku stebėkit tik galvas. Rytoj sau tarsite: „Žiūrėsiu pečių padėtį“. Rasite vieno pečius pakeltus, kitų žemus, nelygius, paduotus atgal, atkištus pirmyn ir t.t. Pradėkit iš naujo. Ir taip visą dieną.

Tokiu būdu išnagrinėsite liemens laikymą, rankų, kojų padėtį ir baigsite padu. Kiekvieną detalę laikas nuo laiko pakartodami iš naujo.

Raitąjį žmogų stebėkite tuo pačiu būdu: laikysena galvos, pečių, liemens, rankų, kaklo, užpakalio, blauzdų, kelių, kojų...

pakartodami kiekvieną detalę nemažesnę skaičių kartų, kaip ir pėsčią nagrinėdami.

Galite tą pačią dieną vieną ir kitą stebėti.

Tuo pačiu laiku lavinkitės, stebėdami kambarį. Suskirs-tykite, nuo ko pradėsite, ir kas seks po to. Pradedate nuo pa-prastų dalykų: lovos bendri bruožai, kaip rūpestingai padary-tos, bendra baldų padėtis, jų detalės, padėtis įvairių kitų rakandų, esančių kambaryje. Nevenkite nieko, kas gali Jūsų pastabumą plėsti.

Sąlyga: nenorėkite vienu laiku viską matyti ir nešokinė- kite akimis be tvarkos nuo vieno dalyko prie kito. Daugiau me- todiškumo, nuoseklumo, kantrybės ir ypatingai noro.

Užtikrinu, Jūsų akis funkcionuos puikiausiai. Be sunkumo ji registruos visas klaidas. Jūs negalėsite jų nematyti.

3. *Koks turi būti instruktorius.* Palikime šiandien ramybėje Jūsų akį ir pakalbėkime apie kitką.

Mokslininkai dar ginčijasi ar žmogus paeina iš bezdžiones.

Kaip ten bebūtų, bet mano amžių mokinys stengiasi imi- tuoti savo profesorių.

Instruktorius yra observuojamas poros mokinio akių, ku- rios kopijuoja mokytoją persiimdami jo teigiamus bruožus ir kartu visas jo klaidas ir netikslumus.

Kad taip yra, noriu Jums iliustruoti pavyzdžiu. Tūloj karo mokykloj buvo keli karininkai instruktoriai turėję šiek tiek skir- tingus metodus. Kariūnai, kurie patekdavo kuriam nors iš jų, tiek sugebėdavo juos imituoti, kad atvykusiam pulkan jaunam karininkui lengvai galėjai pasakyti, kas buvo jo instruktorium. Kodėl? Todėl, kad valdiniai, matydami ir girdėdami kitus in- struktorius ir sulygindami juos su savuoju, aišku, ras skirtumą.

Jei valdiniai jausis daugiau pažengę, jie bus laimesni, su didesniu noru ir atidumu seks instruktorių. Jei jie matys save atsilikusiais, blogesniais už kitus, jie apkaltins instruktorių, jų ūpas bus pakirstas, visiškai nustos noro dirbti.

Pasirodys, kad pirmojo instruktoriaus darbas pasidarys lengvesnis, antrajam gi pasunkės.

Jei Jūs norite pasiekti geresnių rezultatų savo padėties labui, būkite tuo pirmuoju instruktorium. Būkite tokiu, kad Jūsų valdiniai kopijuotų vien tik teigiamus privalumus. Jie veikia pa- matys, kuo Jūs pranašesnis už savo draugus. Jūsų uždavinys palengvės.

(b. d.)

KARIŪNIŠKI TRUPINIAI

KARIŪNO DIENORAŠTIS

Kovo mėn. 11 d.

Pirmadienis

Kiek jojimo meną pažinojau iš filmų, jis man patiko, kaip aštoniuolikos metų jaunystė. O dabar, Viešpatie saugok, arklys man visada smertį primesta. Šiandien jojame 2 valandas ir kentėjau dūšia ir kūnu. Dūšią mūčiojo leitenantas, kūną — arklys.

Jojimui gauname arklius. Gražius. Pabalnotus. Taip kaip daina sako — ristus žirgus. Įsikaptai į balną su sidabro kilpomis ir vaizduojiesi, jog skrisi per laukus, pievas ir miškus. Po puta žirgas, ir ugnis skelias iš po kojų.

Tokios romantiškos mintys lenda į galvą, kol arklys stovi, ir leitenantas žvalgo, kuri jojykla minštesnį gruntą turi. Teisingiau — kur daugiau purvo.

O paskui... „Riščia maaarš!“ Ir nei kojų leidžia į sidabro kilpas įkišti, nei ant tymo balnelio pasikilnoti. Joji ir žaksi. Lyg prie tarnybinio stalo valges. Taip biauriai krečia. Lauki, kada plaučiai tarp dantų atsiras. Kai zovada arkliu leitenantas įbaido, tai dėkoji Aukščiausiajam, kad nesi priėmęs moterystės sakramento, nes jauti, jog kiekvienas sąnarys ima eiti iš savo vietos. Žmonai ir vaikams graudų atminimą ir vargą paliktum. Leitenantas, vietoje to, kad paguostų, tik šaukia: „Kulnų žemyn, blauzdas kairėn, strėnas į šoną!“ ir t.t.

Je, šiandien kariūnas Jurgis Skarda ir norėjo leitenanto stiliumi pazovaduoti. Ėmė sukinti strėnas ir blauzdas pagal ne gamtos dėsnius kraipyti. Juodas likimas pakiošo žmogui koją —

arklys pasipurtė ir stilingas raitelis tekštelėjo į purvą. Iki ausų. Kaip švedas į bažnyčios mūrą sulindo. Kojas ne tik susipurvino, bet ir sąnariai susilankstė. 3 dienas atleido žmogų nuo rikiuotės.

Einant pietų klausia manęs Skarda: „Jojai užpakalyje manęs, sakyk, kurią koją man arklys prispaudė?“ „Dešinę, rodosi“, — atsakiau. Skarda: „O, po plynių, o aš vis negaliu atsiminti, kuria reikia šlubuoti“.

Taigi, matote, vyrai, seną patarėlę, atsargiau su plienu ir moterimis, reikia taisyti: „Atsargiau su moterimis, plienu ir jojimu“. Juk su falšyvos formos sąnariais — barščiai, o ne gyvenimo pavasaris.

Kovo mėn. 19 d.

Antradienis

Liūdna. Liūdna, kaip Verteriui pasukutinę naktį. Vot, žmogus atsiguli ir nežinai, ar apie dangų sapnuoti, ar apie pragarą.

Vakar priguliau popiečio. Išsitiesiau lovoje. Saldžiai snaudžiu, ir širdis ramiai plaka. Pro atdarą langą pavasario vėjelis šiurena. Kulnis glamonėja.

Tikra nirvana.

Nežinau, kaip ilgai truko toji idilija. Gal valandą. Gal kelias minutes. Kas atspės nelaimės žingsnius... Į realybę gražino skambus viršilos balsas: „Keturių dienų už miegojimą, po komandos kelti“.

Kiekvienas žodis — smūgis į plieną. Pašokau iš lovos taip vikriai, jog net žiezirbos akyse pasirodė.

Niekur nieko. Kolegos juokiasi.

Susapnavau, pamaniau. Gėda pasidarė. Bijok tu žmogus taip viršilos, kad net sapne gyvu pavidalu matai.

Žinių neparasiau. Juk sapnavau...

O šiandien. Skyrininkas įvirto į kasmatą. Su drausmės statutu rankose. Veide autoritetiškos raukšlės. Ė, sako, įsakymą nepildai. Nubaudė, o žinių nepaduodi. Nori, kad šeštame forte tave pacukai suėstų. Gerai, kad viršila toks žmogus! Man taip padarytum — iki divizijos vado reikalas nušautų.

Verda skyrininkas. Man ir šilta ir šalta. Norėjau pulti po kojų. Pasi-gailėjimas. Juk, rodosi, sapnavau. Tačiau skyrininkas baigė greičiau negu maniau.

Dvi dienas neiti iš kareivinių.

Je, iš viso 5 dienos. Už poilsio va-landėlę...

Kovo mėn. 22 d.
Penktadienis

(Prieš rytinę apžiūrą)

Varnėnai medžiuose plėšo gerkles.
Pavasaris plačiais žingsniais eina per

laukus. Kaip miesto latras. Rave, kur mes plauname laukuos supurvintus batus, pražydo geltonos purienos.

Ryt einu į miestą. Noriu pamatyti pavasario veidą asfalte. Be to, šiame laikotarpyje labiausiai man Gabrusėlė patinka. Bet kam ir aiškinti, juk ir karys ne vien plienu gyvena.

Reikia iš anksto numatyti laimės va-landėlių planingą sunaudojimą. Pro-gramą nustačiau tokią: 17 val. širdin-gas susitikimas prie Pienocentro; 17—18 val. ugningas Laisvės al. šlifavimas nesisveikinant su žemesniais, negu kapitonas; 18—20 val. jėzuitų ki-nas; 20—22 val. palydėjimas į namus. 22—22,30 val. atsisveikinimas, išliejant visą širdingumą ir meniškai panaudo-jant juodus tarpvarčio šešėlius.

(Po apžiūros)

Ne tik ryt į miestą neinu, bet vargu Verbų sekmdienį mišias galėsiu iš-klaudyti. Viršila išpranašavo, jeigu ne-sitvarkysiu, tai mane iš mokyklos pan-čiais apkalę išveš. Būrininkas tuoj pat ėmė mane tvarkyti — 3 dienas neiš-

Vyrai žiūri kritiškai...

Tačiau koks vyras galėtų atsilaikyti prieš besijuokiančią burną su gražiais baltais dantimis? Taigi išsaugokite ir Jūs savo dantis visai baltus ir sveikus, reguliariai vartodami pastą Chlorodont. Ši visų mėgiama dantų pasta, kad ir turėdama didelį valomąjį pajėgumą, visai nepaliečia jautrios dantų emalės, stiprina dantų smegenis ir turi malonų gaivinantį pipirmėtės skonį.

Vietinis gaminytis. Gaunama visur.
Gražūs balti dantys per Chlorodont.

Chlorodont

ėjimo ir ateityje kiekvieną žingsnį skaitys.

Ach, tu Dieve mano, ir visas triukšmas kilo dėl baltos pakabos ir žalių pirštinių. Turiu tokį papratimą: atidarau spintelę ir, atskaitęs 3 žingsnius, sviedžiu minkštus daiktus. Pirštines, kojines, baltumo nustojusias nosines. Paskui užstatau klube pirktas dėžutes ir tvarka. Kaip bažnyčioje. Ale, mat, šiandien iškniso vyriausybė viską. Gražiąją dėžučių barikadą nuvertė ir pilka realybė su ne visai maloniu kvapu šovėsi į būrininko veidą... Kolegos Varno spintelėje po karo isto-

rijos konspektu rado rūkytų lašinių atsargą. Nežinia kokiam žygiui. Vargšui irgi laisvės saulė aptemo.

Sunku ir juoda ant krūtinės. Kaip rašalo pripilta. Jei žmogus netikėtum į amžinybę, tai intum, prarytum šauktę ar peilį ir lauktum staigios mirties...

Sapnavosi balti rūmai. Aukšta Iguolos bažnyčia. Gabrusė. Ir viskas susiūbavo, neteko pamato ir paskendo gyvenimo jūroje. Tik vienas viršila liko aiškiai kyšoti, lyg granito uola virš vandens beribės.

Kar. Šidlauskas

Leidžia Kariūnų Ramovė Redaguoja ltn. URBANA VIČIUS SIMAS

„Kariūno“ 15 nr. įvairumų skyrelyje išvardinta eilė buvusių kariūnų (XIV-os laidos karininkų), pažymint, kad jie pirmieji įdainavo į plokšteles kariškas mūsų dainas. Tačiau išvardintieji — tik 1931 m. jaunesniojo kurso kariūnai, kai tuo tarpu tuometinio choro daugumas — buvo vyr. kurso (XIII-os laidos) kariūnai. R e d.

Jau išėjo iš spaudos įdomi Vyt. Tamulaičio apysaka vaikams, „Skrudėlytės Greitutės nuotykių“. Švietimo Mėjos Knygų Tikrinimo Komisija šią knygą rekomenduoja visų mokyklų knygynams.

„Vytytes“ Buvės leidinys, 210 pusl. Kaina 3 lt.

Vyninė „DERBI“ Daukanto g. 6 nr. tel. 44-95

Vietiniai vynai. Gerti vietoje arba išsinešti. Didelis vynu pasirinkimas
šventėms. Visuomet paruoštas natūralus šašlikas

Maloniausią
patarnavimą rasite
tik restorane

Central

Laisvės Al. 47 nr.

Draugija Užs.
Lietuviams Remti „DULR“

Kaunas, Nepriklausomybės aikšt. 3. Tel. 47-90

Kiekvieną mėnesį skiriamos dovanos:

1 dov.	20.000 litų	30 dov. po	200 litų
1 „	5.000 „	50 „ „	100 „
3 „	po 1.000 „	100 „ „	50 „
15 „	„ 500 „	250 „ „	20 „
		2000 „ „	10 „
		5000 „ „	5 „

Be to, prie išloštosios aukščiausios dovanos 20.000 litų ženkle, gretimi ženklų numeriai (prieš išloštąjį ir po išloštojo) gauna premijas po 500 litų

Bilietai parduodami: DULR Centre, visose pašto įstaigose, Ūkio Bankuose, Žydų Liaudies Bankuose ir pas DULR inkasentus.

Visas bilietas — 5 litai, $\frac{1}{5}$ bilieto — 1 litas.

D-jos Užsienio Lietuviams Remti
V A L D Y B A.

Akc. B-vė „DROBĖ“

Vilnonių Gelumbių Fabrikas

Kaunas I. Drobės g. 56. Tel. Kaunas I-as 18

Geriausios vilnonės kostiumams ir paltams medžiagos ponioms, ponams, kunigams, ūkininkams ir vaikams.

Taip pat uniformoms: kariuomenei, policijai, šauliams ir t. t.

„DROBĖS“ moderniškiausių uniformų ir civilių rūbų

SIUVYKLA

Pirmaeilis siuvimas pigiausiomis kainomis

JUL. LEMANO

KOKLIŲ FABRIKAS

įsteigta 1884 metais

Ukmergė — Pivonija tel. 109.

Iš pagrindų pertvarkytose savo erdviose patalpose gamina ir parduoda įvairių rūšių glazūruotus ir neglazūruotus koklius ir visokias plytas.

Reikalaukite tikrai vietinės gamybos aukščiausios rūšies mano gaminius — Fabrike ir sandėliuose:

Kaune, Vytauto prosp. 26, tel. 34-94. Šiauliuose, Prekyba „Ūkis“. Kybartuose, Kybartų Ūkin. Dr-joj, tel. 30. Utenoj, Anykščiųuos ir pas perpardavėjus visuos Lietuvos miest. ir miestel.